

ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวนีย์ จงเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ตุลาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๕.๖๘.๐๗๑๑

๖๖๖

๖.๖

ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์
โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ของ

สวนีย์ จงเจริญ

20 พ.ย. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ตุลาคม 2545

๒ ๑๖๖๕๒๗

สวนีย์ จงเจริญ. (2545). **ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.**
สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลี้มไทย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ในด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาเดิม แขนงวิชา และภาคการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 447 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่าแบบลิเคอร์ท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test, F -test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาที่มีเพศ วุฒิการศึกษาเดิม และเรียนภาคการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาต่างกัน มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาแขนงวิชาการเงินการธนาคาร และแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์และแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**Learning Problems of Business Administration students (four years program)
toward Accounting I Subject at Rajabhat institute Suan Sunandha**

An Abstract

By

MRS. SAWANEE CHONGCHAROEN

**Presented in Partial Fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University**

October 2002

Sawanee Chongcharoen. (2002). ***Learning Problem of Business Administration students (four years program) toward Accounting I Subject at Rajabhat institute Suan Sunandha*** . Master Thesis, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assist. Prof. Supee Limthai.

This research aimed to study and compare the learning problems of Business Administration Students (four Year program) toward Accounting I subject at Rajabhat Institute Suan Sunandha in 5 factors; curriculums, students, instructors and teaching process, teaching materials and facilities, and evaluation, classified by sex, educational background, major subject, and period of study.

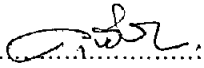
The 447 junior Business Administration students (4 years degree) who enrolled Accounting I in the first semester of 2002 academic year from five different disciplines were used as samples. Likert's questionnaire was employed as a tool for collecting data. The data were statistically analyzed in terms of percentage, means, standard to collect data deviation, t-test, and F-test.

The research revealed that:

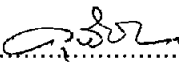
1. The business administration students had learning problems in Accounting I at the moderate level in overall aspects. When analyzed in each factor, the students themselves influenced the problem at the high level. Meanwhile, other factors have some influences at the moderate level.
2. There was no statistical significant difference in overall and each aspect or the problems in studying Accounting 1 from the student with different sex, educational background and period of study.
3. There was no statistical significant difference in overall aspects but for the aspect of curriculum and students, there were statistical significant difference at level 0.5 and 0.1 respectively for the problems in studying Accounting from the student with different major subjects.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

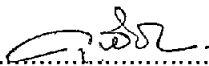
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

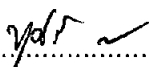
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

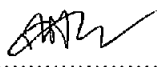
คณะกรรมการสอบสอบสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

ประธาน

.....
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

กรรมการ

.....
(อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐสุวรรณ)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ .....4.....เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความเมตตาและกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอนเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอธิการบดี สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ที่อนุญาตให้เกิดรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง ส่งผลให้การทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สวณีย์ จงเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติความเป็นมาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.....	7
หลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี.....	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	70
ความสำคัญของการวิจัย.....	70
ขอบเขตของการวิจัย.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	82
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	95

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาเดิม แขนงวิชา และภาคการศึกษา	59
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา โดยรวมและรายด้าน	60
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านหลักสูตรโดยรวมและรายข้อ.....	60
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านผู้เรียนโดยรวมและรายข้อ.....	61
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านผู้สอนและวิธีการสอนโดยรวมและรายข้อ.....	62
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ.....	63
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมและรายข้อ.....	64
8 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ.....	65
9 การเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม.....	65
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา รายด้านและรวมทุกด้านจำแนกตามแขนงวิชา.....	66
11 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาที่มีแขนงวิชา แตกต่างกัน	67
12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านหลักสูตร เป็นรายคู่ จำแนกตามแขนงวิชา	68
13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านผู้เรียนเป็นรายคู่ จำแนกตามแขนงวิชา	68
14 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามภาคการศึกษา.....	69

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้พัฒนาสมรรถนะของคนให้เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของประเทศ (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 3) เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกด้าน เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การให้การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

ในปัจจุบันการศึกษาของไทยอยู่ในยุคของการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคข่าวสารข้อมูล และสารสนเทศ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป้าหมายทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ในอนาคตไว้ว่า “การศึกษาคือการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (พนม พงษ์โพบุลย์, 2543 : 15) มุ่งพัฒนาให้คนไทย มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี เป็นผู้มีความรับผิดชอบ รักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และให้โอกาสผู้เรียนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2541 : 61 - 62) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมได้นั้น จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ มีหลักการในตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็น สถาบันการศึกษาในฐานะที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำหน้าที่ผลิตทรัพยากรบุคคล เพื่อสนองความต้องการของสังคม จึงจำเป็นต้องปรับปรุง ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารการศึกษาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพื่อที่จะผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพออกไปปรับใช้สังคมและประเทศชาติต่อไป

สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นที่จะผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น ทั้งที่เป็นนักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู (พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 มาตรา 7) มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตนตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยี ทำการผลิตกำลังคนให้มีความรู้ความสามารถทั้งในสายวิชาชีพครู และสายธุรกิจในระดับอนุปริญญา และ ปริญญาตรี ภารกิจหลักของสถาบัน คือ การสอน โดยมุ่งหวังให้นักศึกษามีความรู้รอบรู้ทั้งสาขาวิชาที่ศึกษา และพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้ทรงปัญญา ศรีทธาธรรม นำสังคม พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาการ และวิชาชีพ ทั้งด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธีการ การจัดการและด้านคุณธรรม มีคุณลักษณะการเป็นผู้นำองค์กรในห้องเรียนสามารถรู้จักการจัดการงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ (หลักสูตรสถาบันราชภัฏ 2543 : 3) อันเป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนเพื่อออกไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปริญญาตรี โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เป็นการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพ ลักษณะวิชาที่เรียนจะเป็นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถ มีประสิทธิภาพในการทำงาน ผลิดกำลังคนที่มีศักยภาพให้กับหน่วยงาน ต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพนั้น ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง ครูต้องมีความรู้ความสามารถ และมีเทคนิคในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับ ผู้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว Gibson. กล่าวว่า ครูจะสอน ให้ได้ผลดีนั้นจะต้องประกอบด้วยสมรรถภาพต่างๆ 4 ประการ คือ ความรู้ในเนื้อหา ความรู้ในจิตวิทยาการสอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และการวัดผล ความสามารถในการปรับแนวความคิดใหม่ๆ ทางการสอน หรือเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสภาวะของชั้นเรียน (Gibson.1976 : 14-16)

เนื่องจากวิชาบัญชีเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ทุกหน่วยงานจำเป็นต้องนำไปใช้ในการบันทึกเหตุการณ์ ทางการเงินไว้เป็นหลักฐาน และใช้เป็นข้อมูลของฝ่ายบริหารเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจการ ดังนั้นจึงต้องมีนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยจัดทำบัญชี แต่ นักบัญชีจะมีความรู้ความสามารถ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ดีเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับเทคนิคและประสบการณ์ ในการถ่ายทอดความรู้ของครูผู้สอน และตัวผู้เรียนเองก็ต้องสนใจเอาใจใส่ในการเรียน การสอนจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ แต่ในการจัดการเรียนการสอนวิชาบัญชีนั้นมักจะพบปัญหาอยู่เสมอ (รัตนา ประเสริฐศรี.2543: 68) ในแต่ละภาคเรียนจะมีผู้เรียนจำนวนมากที่ต้องลงทะเบียนเรียนวิชาการบัญชี 1 ใหม่ เนื่องจากสอบไม่ผ่าน (ข้อมูล ผลการสอบของนักศึกษา จากฝ่ายทะเบียนและวัดผล) และเมื่อไม่สามารถสอบผ่านวิชาการบัญชี 1 ซึ่งเป็นพื้นฐาน ของวิชาบัญชีแล้ว จะไม่สามารถลงทะเบียนเรียนวิชาบัญชีเล่มที่สูงขึ้นไปได้

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนวิชาบัญชีจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุของปัญหา ในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ซึ่งเป็นหลักสูตรพื้นฐานเบื้องต้นของการเรียนวิชาบัญชีของนักศึกษา เพื่อที่จะนำ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคือการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 และนำไปใช้ประกอบการ พิจารณาพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขเทคนิคการสอนและวิธีการสอนวิชาการบัญชี 1 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ เรียนและผู้สอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขา วิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ใน 5 ด้าน จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษาเดิม แขนงวิชา และภาคการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการพิจารณาวางแผนปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินการธนาคาร การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 979 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี, การเงินการธนาคาร การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ด้วยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี มอแกน (Krejcie และ Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนประชากร ทั้งหมด 979 คน) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิชาเอกเป็นระดับชั้นในการสุ่ม และนำมาสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 447 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งแบ่งเป็น

- 3.1.1 เพศ
  - 3.1.1.1 ชาย
  - 3.1.1.2 หญิง
- 3.1.2 วุฒิการศึกษาเดิม
  - 3.1.2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 6
  - 3.1.2.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- 3.1.3 แขนงวิชา
  - 3.1.3.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์
  - 3.1.3.2 การบัญชี
  - 3.1.3.3 การเงินการธนาคาร
  - 3.1.3.4 การตลาด
  - 3.1.3.5 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3.1.4 ภาคการศึกษา

3.1.4.1 ภาคปกติ

3.1.4.2 ภาคสมทบ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านหลักสูตร

3.2.2 ด้านผู้เรียน

3.2.3 ด้านผู้สอน และวิธีการสอน

3.2.4 ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

3.2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 หมายถึง เหตุ ข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการเรียน วิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาภาคปกติและภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

1.1 ปัญหาด้านหลักสูตร หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรไม่เหมาะสมกับจำนวน หน่วยกิต จำนวนเนื้อหาวิชามีมากเกินไป ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีเวลาฝึกปฏิบัติในชั่วโมงเรียนน้อย ผู้เรียนขาดความเข้าใจ ที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาการบัญชี 1 การจัดลำดับเนื้อหาวิชาสับสน อ่านเข้าใจยากและไม่เรียงตาม ลำดับก่อนหลังตามขั้นตอนในการจัดทำบัญชี เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีใน ปัจจุบันและไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเพราะเนื้อหาที่กำหนดไม่สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานของ การเรียนวิชาบัญชีในหลักสูตรที่สูงขึ้นและไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ จึงทำให้เกิดปัญหา ในการเรียน

1.2 ปัญหาด้านผู้เรียน หมายถึง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดเรียนบ่อยครั้ง หรือเข้าห้องเรียนช้าเกือบทุกครั้ง จึงทำให้เนื้อหาวิชาที่เรียนไม่ต่อเนื่อง และไม่กล้าซักถามผู้สอน ทั้งในชั้นเรียนและนอกเวลาเรียน ผู้เรียนไม่ฝึกทำแบบฝึกหัดหรือทำแต่ลอกเพื่อนมา ขาดความเอาใจใส่ในการ เรียน จึงทำให้ขาดความชำนาญในการทำบัญชี ไม่เข้าใจหลักในการบันทึกบัญชี แต่ก็ไม่กล้าซักถามผู้สอนทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียน

1.3 ปัญหาด้านผู้สอน หมายถึง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับครูผู้สอน ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป จนผู้เรียนตามไม่ทัน ขาดทักษะและความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ใช้สื่อและอุปกรณ์ การสอนที่ไม่เหมาะสม ใช้ถ้อยคำและภาษาที่ไม่เหมาะสมในขณะสอน ไม่เตรียมการสอน ขาดความเอาใจใส่ ผู้เรียนและไม่ติดตามผลการเรียนของผู้เรียน ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามในเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจในขณะ ที่สอน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ขาดความเป็นกันเองกับผู้เรียน เข้าสอนไม่ตรงตามเวลา ขาดความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ วัดและประเมินผลการเรียนไม่สม่ำเสมอ และขาดความยุติธรรม จึงเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนเกิด ปัญหาในการเรียน

1.4 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ปัญหาทางด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน ตลอดจนอาคารสถานที่ที่ไม่อำนวยความสะดวกต่อการเรียน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 ล้าสมัยไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 และไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนเนื่องจากคับแคบเกินไป ห้องสมุดมีเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับวิชาการบัญชี 1 น้อยเกินไป ไม่พอเพียงกับจำนวนนักศึกษา สภาพภายในหอสมุดไม่เอื้ออำนวยสำหรับการเข้าไปศึกษาค้นคว้า มีสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้เรียนน้อยเกินไป โรงอาหารคับแคบ มีที่นั่งไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจและขาดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ จึงก่อให้เกิดปัญหาในการเรียน

1.5 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผล การเรียนวิชาการบัญชี 1 การสร้างเครื่องมือในการทดสอบความรู้ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้ ข้อสอบยากเกินไปและไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา จำนวนข้อสอบมีมากเกินไปแต่ให้เวลาทำข้อสอบน้อย ผู้สอนมิได้ทำการวัดและประเมินผลของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และไม่อธิบายถึงข้อบกพร่องที่พบจากการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ การประเมินผลขาดความยุติธรรม จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน

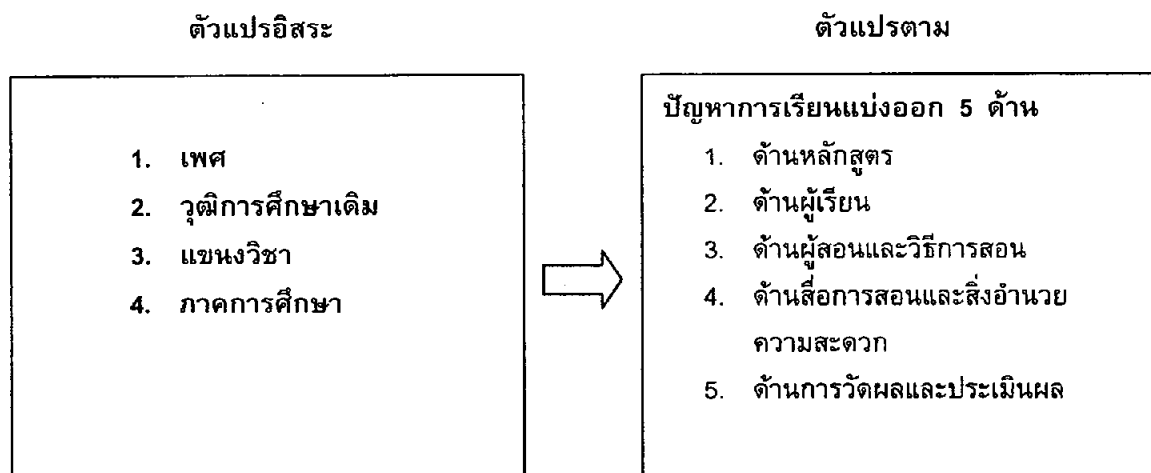
2. นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชา ศิลปศาสตร โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

3. โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ หมายถึง โปรแกรมวิชาหนึ่งที่อยู่ในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร ซึ่งสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ได้ทำการเปิดสอนให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ภาคปกติและภาคสมทบ โดยแบ่งออกเป็น 5 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ แขนงวิชาการบัญชี แขนงวิชาการเงิน การธนาคาร แขนงวิชาการตลาด และแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

4. ภาคการศึกษา หมายถึง ช่วงเวลาที่นักศึกษามารับการศึกษาในสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

4.1 ภาคปกติ	เรียนวันจันทร์ - ศุกร์	ระหว่างเวลา 08.00 - 15.30 น.
4.2 ภาคสมทบ	วันจันทร์ - ศุกร์	ระหว่างเวลา 15.30 - 20.30 น.
	วันเสาร์ - อาทิตย์	ระหว่างเวลา 08.00 - 19.30 น.

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ที่เรียนแขนงวิชาต่างกัน มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ที่เรียนภาคการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2. หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาการบัญชี 1
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
  - 4.1 ด้านหลักสูตร
  - 4.2 ด้านผู้เรียน
  - 4.3 ด้านผู้สอนและวิธีการสอน
  - 4.4 ด้านสื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 4.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติความเป็นมาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เดิมมีชื่อเรียกว่า “โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย” ตั้งขึ้นในเขตพระราชฐาน “สวนสุนันทา” เปิดเรียนเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2480 ในระยะเริ่มแรกการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายฝึกหัดครูและฝ่ายสามัญ มีภาระกิจในการผลิตครูสตรี วุฒิ ป.ป. และรับผิดชอบในการสอนนักเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 8 และเปิดสอนแผนกเลขานุการด้วย โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัยได้รับโอนนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 - 8 จากโรงเรียนสามัญหญิง 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนสตรีวิทยา และโรงเรียนสตรีโชติเวช มาเรียนรวมกัน ย้ายนักเรียนฝึกหัดครูประถมจากโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ และย้ายนักเรียนประจำทุกชั้นจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์มารวมด้วย ยุบโรงเรียนสตรีโชติเวช ย้ายนักเรียนทุกชั้นมาเรียนรวมกันที่โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัยทั้งหมด ด้วยเหตุนี้โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัยจึงเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประถมแห่งเดียวของประเทศไทยในสมัยนั้น สังกัดกรมวิสามัญศึกษา แผนกสามัญ

ในสมัยที่ยังเป็นโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัยนั้น มีอาจารย์ใหญ่เป็นหัวหน้าสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่คนแรก คือ อาจารย์นิลรัตน์ บรรณสิทธิ์วรสาสน์ (ระหว่างปี พ.ศ. 2480 - 2486) มีผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ 1 คน และอาจารย์ปกครอง 1 คน อาจารย์ใหญ่คนที่สอง คือ อาจารย์ หม่อมหลวงประชุมพร ไกรฤกษ์ (ระหว่างปี พ.ศ. 2486-2491) ในสมัยนั้นมีผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ 2 ฝ่าย คือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการและผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง อาจารย์ใหญ่คนที่สาม คือ อาจารย์คุณหญิงกรองแก้ว ปทุมานนท์ (ระหว่างปี พ.ศ.

2491 – 2494) ต่อมา อาจารย์ผจงวาด วายวานนท์ ได้มาดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่คนที่สี่ (ระหว่างปี พ.ศ. 2494 – 2500)

ในปี พ.ศ. 2501 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสำคัญที่จะผลิตครูให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศ และปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครูให้ทันสมัยมากขึ้น จึงยุบเลิกหลักสูตร ป.ป, ป.ว. และ ป.ม. และได้เปิดสอนหลักสูตร ป.กศ. และ ป.กศ. ชั้นสูงขึ้นแทน และเพื่อความเหมาะสม จึงยกฐานะของโรงเรียนฝึกหัดครูที่สามารถเปิดสอนถึงชั้นประกาศนียบัตรครูมัธยมขึ้นเป็นวิทยาลัย โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัยจึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวิทยาลัยครูสวนสุนันทา และจัดการเรียนการสอนออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายอุดมศึกษา ฝ่ายมัธยมศึกษา และฝ่ายประถมศึกษา

พ.ศ. 2510 เปิดสอนฝึกหัดครูหลักสูตร ป.ป. แบบเร่งรัด รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 หรือเทียบเท่ามาเรียน 1 ปี

พ.ศ. 2511 เปิดการสอนภาคนอกเวลา หลักสูตร ป.กศ. ชั้นสูง รับจากบุคคลอาชีพต่าง ๆ และเปิดสอนภาคนอกเวลาหลักสูตร ป.กศ. ด้วยในปีต่อมา

ในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับอนุมัติให้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และแยกตัวออกไปจากกรมการฝึกหัดครู วิทยาลัยเอกชน และฝ่ายอาชีวศึกษา สามารถเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีได้ ประกอบกับกรมการฝึกหัดครูมีนโยบายที่จะผลิตครูให้มีคุณภาพสูงขึ้น จึงได้มีการเสนอพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ให้สามารถเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทาจึงได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี ขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2518 โดยใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นการชั่วคราว

พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้วิทยาลัยครูสวนสุนันทา เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู แบ่งสายงานการปฏิบัติราชการออกเป็น สำนักงานอธิการบดี คณะวิชา ภาควิชา และยังคงมีโรงเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษาเช่นเดิม

ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ชื่อตำแหน่งผู้บริหารได้เปลี่ยนเป็นอธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง

โครงสร้างการบริหารของวิทยาลัยครูสวนสุนันทาประกอบด้วยอธิการ รองอธิการ 3 ฝ่าย คือ รองอธิการฝ่ายบริหาร รองอธิการฝ่ายวิชาการ และรองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา มีคณะวิชา 3 คณะ คือ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารระดับคณะวิชา คือ หัวหน้าคณะวิชา ผู้บริหารระดับภาควิชา คือ หัวหน้าภาควิชา

พ.ศ. 2519 สอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี โดยใช้หลักสูตรของกรมการฝึกหัดครู

พ.ศ. 2520 งดรับนักศึกษาภาคนอกเวลา

พ.ศ. 2521 เปิดรับนักเรียนระดับปริญญาตรี 2 ปี ตามโครงการอบรมครูและบุคลากรการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.)

พ.ศ. 2523 เปิดสอนระดับปริญญาตรี 4 ปี โดยรับจากนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ก่อน พ.ศ. 2523) หรือมัธยมปีที่ 6

พ.ศ. 2525 รับนักศึกษา ป.กศ. ชั้นสูง ภาคต่อเนื่องและภาคสมทบ (แทนภาคนอกเวลาเดิม)

พ.ศ. 2526 เปิดสอนหลักสูตรเทคนิคอาชีพระดับ ป.กศ. ชั้นสูง 2 ปี รับจากผู้สำเร็จ มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

เนื่องจากมีปัญหาการผลิตครูเกินความต้องการ กระทรวงศึกษาจึงมีนโยบายให้ลดจำนวนนักศึกษาครูลง กรมการฝึกหัดครูจึงได้ดำเนินการขอแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 และได้มีการเสนอพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ขึ้นใช้แทนให้วิทยาลัยครูสามารถจัดการศึกษาได้ถึงระดับปริญญาตรี และกำหนดให้วิทยาลัยครูผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ทั้งระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรีหลังอนุปริญญา วิทยาลัยครูสวนสุนันทาจึงได้เปิดสอนระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ 8 วิชาเอก และอนุปริญญาศิลปศาสตร์ 4 วิชาเอก

พ.ศ. 2528 เลิกโครงการ อ.ค.ป. เปลี่ยนเป็นโครงการอบรมการศึกษาบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) สอนทั้งระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาการอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานครเป็นสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

พ.ศ. 2529 เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรีหลังอนุปริญญาสาขา วิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพิ่มเติมจากสาขาวิชาการศึกษาที่มีอยู่เดิม

พ.ศ. 2530 สภาการฝึกหัดครูได้พัฒนาหลักสูตรทุกระดับและทุกสาขาวิชา วิทยาลัยจึงเปิดสอนหลักสูตร ใหม่

พ.ศ. 2534 สภาการฝึกหัดครูอนุมัติโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจและโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารวิทยาลัยจึงเปิดรับนักศึกษาในโปรแกรมดังกล่าว

การบริหารงานของวิทยาลัยครูในช่วงระยะเวลา นี้ ได้รวมกลุ่มเป็นสหวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและร่วมมือกันในการดำเนินงานบางอย่าง เช่น การสอบคัดเลือกนักศึกษา การประสานขอความร่วมมือกันในการพัฒนาวิชาการ เป็นต้น อนึ่งการรวมกลุ่มวิทยาลัยครูเป็นสหวิทยาลัยไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานภายในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง วิทยาลัยครูสวนสุนันทาอยู่ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ในปัจจุบันถึงแม้ว่าวิทยาลัยครูจะได้ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่างๆ นอกเหนือจากสาขาวิชาการศึกษาแล้วก็ตามแต่จากการที่สถาบันการศึกษาแห่งนี้ยังมีชื่อเรียกว่า “วิทยาลัยครู” ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาอื่นขาดโอกาสในการทำงาน เนื่องจากฝ่ายจ้างงานยังคงมีความเข้าใจว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูจะต้องเป็นผู้ที่ประกอบแต่วิชาชีพครูเท่านั้น เหตุผลดังกล่าวได้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อเปลี่ยนคำว่า “วิทยาลัยครู” ให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อประโยชน์ต่อนักศึกษาในสถาบัน หรือวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2535 ได้มีเหตุการณ์ที่สำคัญยิ่ง ในประวัติศาสตร์ของวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง เนื่องด้วยในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 สำนักพระราชพิธีการ พระบรมมหาราชวัง ได้มีหนังสือแจ้งถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” เป็นชื่อสถาบันการศึกษาในกรมการฝึกหัดครูกระทรวงศึกษาธิการแทนชื่อ “วิทยาลัยครู” ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2537 วุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2537 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2538 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 25 มกราคม 2538

ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 สถาบันราชภัฏเป็นส่วนราชการในสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีภารกิจคือ ให้การศึกษา วิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ในส่วนที่เกี่ยวกับตำแหน่งของ ผู้บริหาร ผู้บริหารของสถาบันราชภัฏจะมีชื่อเรียกตำแหน่งเป็นอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา อธิการบดี ได้จากการสรรหาอธิการบดีคนแรกของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรางศรี พณิชยกุล

ในปัจจุบันสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เปิดสอนภาคปกติและภาคสมทบ ในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี 4 สาขาวิชาได้แก่

1. สาขาวิชาการศึกษา	เปิดสอน 18 โปรแกรมวิชา
2. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เปิดสอน 18 โปรแกรมวิชา
3. สาขาวิชาศิลปศาสตร์	เปิดสอน 14 โปรแกรมวิชา
4. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ	เปิดสอน 2 โปรแกรมวิชา

นอกจากนี้ยังมีการบริการวิชาการแก่บุคคลทั่วไปหลายโครงการ เช่น โครงการอบรมภาษาอังกฤษ อบรมภาษาญี่ปุ่น อบรมภาษาจีน อบรมการถ่ายภาพ อบรมคอมพิวเตอร์ อบรมนาฏศิลป์ ชัมเมอร์แคมป์ อบรมการพิมพ์ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ฯลฯ

2. หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์

งานจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิชาการ จัดการให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ในโปรแกรมวิชาตามความต้องการและจำเป็นต่อสังคมและการพัฒนาประเทศ โดยเน้นการผลิตในโปรแกรมวิชาที่มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการของสังคมยุคใหม่

หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจที่มีความรู้ ความสามารถ ในการบริหารธุรกิจระดับวิชาชีพ (Professional) และนำไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี
2. เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทางในวิชาชีพ เช่นด้านการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินและการธนาคาร การตลาด การบริหารอุตสาหกรรม เลขานุการคอมพิวเตอร์ ธุรกิจ การจัดการคุณภาพธุรกิจระหว่างประเทศ ธุรกิจบริการสามารถประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดี และทักษะเพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม
4. เพื่อผลิตบัณฑิตที่สนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 149 หน่วยกิต โดยมีส่วนหน่วยกิตและหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	9	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	9	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	106	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา	84	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	15	หน่วยกิต
2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7	หน่วยกิต
3. วิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต

การจัดการเรียนการสอน

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ทุกสาขาวิชาให้เรียน 9 หน่วยกิต		
1500101 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น		3(3-0)
1500102 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น		3(3-0)
1500103 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้		3(3-0)
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ทุกสาขาวิชาให้เรียน 9 หน่วยกิต		
1500104 ความจริงของชีวิต		3(3-0)
2000102 สุนทรียภาพของชีวิต		3(3-0)
2500101 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน		3(3-0)
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ทุกสาขาวิชาให้เรียนไม่เกิน 6 หน่วยกิต		
2500102 วิถีไทย		3(3-0)
2500103 วิถีโลก		3(3-0)
2500104 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม		3(3-0)
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทุกสาขาวิชาให้เรียน 9 หน่วยกิต		
4000105 วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต		3(3-0)
4000106 การคิดและการตัดสินใจ		3(2-2)
4000107 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต		3(2-2)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	106	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา	84	หน่วยกิต
บังคับเรียน	48	หน่วยกิต
1541203	ภาษาไทยธุรกิจ	3(3-0)
1551605	ภาษาอังกฤษธุรกิจ 1	3(3-0)
1551606	ภาษาอังกฤษธุรกิจ 2	3(3-0)
2562302	กฎหมายธุรกิจ	3(3-0)
3503901	การวิจัยทางธุรกิจ	3(2-2)
3504101	จริยธรรมทางธุรกิจ	3(3-0)
3521101	การบัญชี 1	3(2-2)
3521102	การบัญชี 2	3(2-2)
3531101	การเงินธุรกิจ	3(3-0)
3541101	หลักการตลาด	3(3-0)
3562402	การบริหารทรัพยากรมนุษย์	3(3-0)
3564201	การจัดการเชิงกลยุทธ์	3(3-0)
3592101	เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1	3(3-0)
3592102	เศรษฐศาสตร์มหภาค 1	3(3-0)
3593301	การวิเคราะห์เชิงปริมาณ	3(3-0)
4112105	สถิติธุรกิจ	3(3-0)

เลือก ให้เลือกเรียนรายวิชาในแขนงวิชาใดแขนงวิชาหนึ่งเพียงแขนงวิชาเดียวให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต แขนงวิชาที่มีดังนี้

1. แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
  2. แขนงวิชาการบัญชี
  3. แขนงวิชาการเงินการธนาคาร
  4. แขนงวิชาการตลาด
  5. แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- 1) แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เรียน 36 หน่วยกิต

บังคับเรียน		9 หน่วยกิต
2563301	แรงงานสัมพันธ์	3(3-0)
3563402	การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน	3(3-0)
3563206	ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์	3(3-0)
3563403	การสรรหาและบรรจุพนักงาน	3(3-0)
3563405	การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์	3(3-0)
3564901	สัมมนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์	3(2-2)

เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
3511301 การบริหารงานสำนักงาน	3(3-0)
3562127การจัดระบบประชุมสัมมนาและการจัดนิทรรศการ	3(3-0)
3562128 การจัดประชุมสัมมนา	3(3-0)
3562130 การจัดการธุรกิจบริการเพื่อสิ่งแวดล้อม	3(3-0)
3562207 จิตวิทยาธุรกิจ	3(3-0)
3562301 ทฤษฎีองค์การ	3(3-0)
3562303 มนุษยสัมพันธ์ในองค์การ	3(3-0)
3562306 พฤติกรรมองค์การ	3(3-0)
3562401 เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม	3(3-0)
3562403 การสร้างทีมงาน	2(1-2)
3562404 การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน	3(3-0)
3563108 การพัฒนาบุคลิกภาพ	2(1-2)
3563404 การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม	3(3-0)
3563406 การวิเคราะห์งาน	3(3-0)
3561502 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพ	3(2-2)
3563502 ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม	3(3-0)
3564907 การวิจัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์	3(2-2)
4122604 โปรแกรมสำเร็จรูปและการประยุกต์ใช้งาน	3(2-2)

2) แขนงวิชาการบัญชี เรียน 36 หน่วยกิต

บังคับเรียน	21 หน่วยกิต
3522103 บัญชีชั้นกลาง 1	3(2-2)
3522104 บัญชีชั้นกลาง 2	3(2-2)
3522102 บัญชีต้นทุน 1	3(3-0)
3523301 การวางระบบบัญชี	3(3-0)
3524101 บัญชีชั้นสูง 1	3(3-0)
3524102 บัญชีชั้นสูง 2	3(3-0)
3524303 การสอบบัญชี	3(3-0)
เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
3522105 บัญชีต้นทุน 2	3(3-0)
3522203 การบัญชีส่วนราชการ	3(3-0)
3523207 บัญชีธนาคาร	3(3-0)
3523202 บัญชีเฉพาะกิจ	3(3-0)

3523203	การบัญชีโรงแรม	3(3-0)
3523204	การบัญชีรัฐบาล	3(3-0)
3523205	บัญชีเฉพาะกิจสำหรับวิสาหกิจท่องเที่ยว	3(3-0)
3523206	ระบบบัญชีสหกรณ์	3(3-0)
3523302	การวิเคราะห์งบการเงิน	3(3-0)
3524103	ทฤษฎีบัญชี	3(3-0)
3524201	การบัญชีภาษีอากร	3(3-0)
3524202	บัญชีระหว่างประเทศ	3(2-2)
3524203	การวางแผนภาษีอากร	3(3-0)
3524204	การบัญชีเพื่อการนำเข้าและส่งออก	3(3-0)
3524302	การตรวจสอบภายใน	3(3-0)
3524306	ปัญหาการสอบบัญชี	3(3-0)
3524307	ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	3(2-2)
3524901	สัมมนาทางการบัญชี	3(3-0)
3532401	การบริหารการเงิน	3(3-0)
3533403	การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	3(3-0)
3533404	การวางแผนและการควบคุมกำไร	3(3-0)
4123603	โปรแกรมประยุกต์ด้านการเงินและการบัญชี	3(2-2)
4123604	โปรแกรมประยุกต์ด้านการควบคุมสินค้า	3(2-2)

3) แขนงวิชาการเงินการธนาคาร เรียน 36 หน่วยกิต

บังคับเรียน		21 หน่วยกิต
3531102	การเงินและการธนาคาร	3(3-0)
3532101	สถาบันการเงินและตลาดเงิน	3(3-0)
3532401	การบริหารการเงิน	3(3-0)
3533301	หลักการลงทุน	3(3-0)
3534401	การวิเคราะห์ทางการเงิน	3(3-0)
3534901	สัมมนาปัญหาทางการเงิน	3(2-2)
เลือกเรียนในกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายกลุ่มวิชาไม่น้อยกว่า		18 หน่วยกิต
3522102	บัญชีต้นทุน 1	3(3-0)
3522103	บัญชีชั้นกลาง 1	3(2-2)
3522104	บัญชีชั้นกลาง 2	3(2-2)
3522105	บัญชีต้นทุน 2	3(3-0)
3523201	บัญชีธนาคาร	3(3-0)

3524201	การบัญชีภาษีอากร	3(3-0)
3533403	การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	3(3-0)
3534104	ระบบข้อมูลทางการเงิน	3(3-0)
3534902	การวิจัยทางการเงิน	3(2-2)
	กลุ่มการเงินและการธนาคาร	
3533401	การจัดการธนาคารพาณิชย์	3(3-0)
3533403	การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	3(3-0)
3533406	การจัดการสินเชื่อ	3(3-0)
3534102	การธนาคารระหว่างประเทศ	3(3-0)
3534106	โปรแกรมประยุกต์ทางการเงิน	3(3-0)
3534107	ทฤษฎีและนโยบายทางการเงิน	3(3-0)
3534404	การวิเคราะห์และประเมินโครงการทางการเงิน	3(3-0)
3534407	การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางการเงิน	3(3-0)
3534902	การวิจัยทางการเงิน	3(2-2)
	กลุ่มการเงินและหลักทรัพย์	
3533403	การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	3(3-0)
3534106	โปรแกรมประยุกต์ทางการเงิน	3(3-0)
3534107	ทฤษฎีและนโยบายทางการเงิน	3(3-0)
3534404	การวิเคราะห์และประเมินโครงการทางการเงิน	3(3-0)
3534405	การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน	3(3-0)
3534902	การวิจัยทางการเงิน	3(2-2)
	กลุ่มการเงินระหว่างประเทศ	
3533403	การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	3(3-0)
3534101	การเงินระหว่างประเทศ	3(3-0)
3534106	โปรแกรมประยุกต์ทางการเงิน	3(3-0)
3534108	การเงินเพื่อการนำเข้าและส่งออก	3(3-0)
3534902	การวิจัยทางการเงิน	3(2-2)
3562205	ธุรกิจระหว่างประเทศ	3(3-0)

4) แขนงวิชาการตลาด เรียน 36 หน่วยกิต

บังคับเรียน		21 หน่วยกิต
3542105	พฤติกรรมผู้บริโภค	3(3-0)
3542305	การบริหารการขาย	3(3-0)
3542401	การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย	3(3-0)

3543104	การตลาดบริการ	3(3-0)
3544103	การตลาดระหว่างประเทศ	3(3-0)
3544901	สัมมนาทางการตลาด	3(2-2)
3544902	หลักการวิจัยตลาด	3(2-2)
	เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
3541301	การขายส่งและการขายปลีก	3(3-0)
3542107	นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา	3(3-0)
3542108	การตลาดเกษตรและสหกรณ์	3(3-0)
3542302	การบริหารช่องทางการจัดจำหน่าย	3(3-0)
3542303	การบริหารการจัดส่งสินค้า	3(3-0)
3542304	ศิลปการขาย	3(3-0)
3542306	การตลาดทางตรง	3(3-0)
3542402	การสื่อสารทางการตลาด	3(3-0)
3543103	กลยุทธ์การตลาด	3(3-0)
3543201	มาตรฐานผลิตภัณฑ์	3(3-0)
3544102	การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางการตลาด	3(3-0)
3544303	การจัดซื้อ	3(2-2)
3544301	การพยากรณ์ยอดขาย	3(3-0)
3544903	ปัญหาพิเศษทางการตลาด	3(2-2)
3563114	การประกอบธุรกิจชุมชน	3(3-0)
4122604	โปรแกรมสำเร็จรูปและการประยุกต์ใช้งาน	3(2-2)
5) แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เรียน 36 หน่วยกิต		
	บังคับเรียน	18 หน่วยกิต
3503201	การจัดระบบเครือข่ายและการสื่อสารข้อมูลธุรกิจ ด้วยคอมพิวเตอร์	3(3-0)
3412201	ฐานข้อมูลเบื้องต้น	3(3-0)
4122502	การวิเคราะห์และออกแบบระบบ 1	3(3-0)
4122606	โปรแกรมประยุกต์ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	3(3-3)
4121202	การเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ 1	3(2-2)
4121103	การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์และอัลกอริทึม	3(2-2)
	เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
3503202	การจัดการงานเลขานุการและธุรการด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)
3503203	การประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)
3504201	การจัดการของคลังด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)

3504202	การวางระบบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)
3562104	การจัดการธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)
4091606	คณิตศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์	3(3-0)
4121301	โปรแกรมภาษาเบสิก 1	3(2-2)
4124302	โปรแกรมภาษาโคบอล 1	3(2-2)
4121401	ระบบปฏิบัติการ 1	3(2-2)
4122202	โครงสร้างข้อมูล	3(2-2)
4122203	การประมวลผลเพิ่มข้อมูล	3(2-2)
4122304	โปรแกรมภาษาซี	3(2-2)
4122401	ภาษาคอมพิวเตอร์	3(2-2)
4122602	โปรแกรมประยุกต์ด้านการจัดการสำนักงานอัตโนมัติ	3(2-2)
4122603	คอมพิวเตอร์กราฟฟิก	3(2-2)
4122701	ระบบคอมพิวเตอร์และสถาปัตยกรรม	3(2-2)
4123303	โปรแกรมภาษาปาสคาล 2	3(2-2)
4123304	ภาษาแอสแซมบลี	3(2-2)
4123601	โปรแกรมประยุกต์ด้านสถิติและวิจัย	3(2-2)
4123603	โปรแกรมประยุกต์ด้านการเงินและการบัญชี	3(2-2)
4123604	โปรแกรมประยุกต์ด้านการควบคุมสินค้า	3(2-2)
4123605	โปรแกรมประยุกต์ด้านงานทะเบียนบุคคลและ การจ่ายเงินเดือน	3(2-2)
4123611	การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการธนาคาร	3(2-2)
4123615	โปรแกรมประยุกต์ด้านงานธุรการ	3(2-2)
4123612	คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3(2-2)
4123607	การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในงานธุรการ	3(2-2)
4123613	คอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบ	3(2-2)
4123619	การประยุกต์ใช้มัลติมีเดีย	3(2-2)
4123702	ระบบการสื่อสารข้อมูล	3(2-2)
4123903	หัวข้อพิเศษเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	3(2-2)
4124501	ปัญญาประดิษฐ์	3(2-2)

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ

บังคับเรียน		6	หน่วยกิต
3532202	การภาษีอากรธุรกิจ	3(3-0)	
3543101	การบริหารการตลาด	3(3-0)	
3561101	องค์การและการจัดการ	3(3-0)	

3562307	การบริหารการผลิต	3(3-0)	
3524301	การบัญชีเพื่อการจัดการ	3(3-0)	
2.3	กลุ่มวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7	หน่วยกิต
	วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์ เรียน	2	หน่วยกิต
3503812	การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บริหารธุรกิจ 3	2(90)	
	วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เรียน	6	หน่วยกิต
3504804	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพบริหารธุรกิจ 3	5(350)	
3.	วิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาการบัญชี

เนื้อหาวิชาการบัญชี 1

วิชาการบัญชี 1 จะศึกษาถึงความแตกต่างในหน้าที่ระหว่างนักบัญชีกับผู้จัดทำบัญชี หลักการบัญชีคู่ ระบบใบสำคัญ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี การจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีขั้นต้นในสมุดรายวันทั่วไป การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท รายการปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี การจัดทำงบทดลอง การทำงานการเงิน รายการปิดบัญชี การจัดทำกระดาษทำการ การบันทึกบัญชีของกิจการซื้อขายสินค้า การบันทึกบัญชีในสมุดรายวันเฉพาะ และสมุดบัญชีแยกประเภทย่อย รายการเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ความเป็นมาและความสำคัญของการบัญชี

การจดบันทึกรายการทางการบัญชีเกิดขึ้นเมื่อประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว เริ่มตั้งแต่สมัยบาบิโลเนีย และอียิปต์ ซึ่งค้นพบหลักฐานการจดบันทึกข้อมูลบนแผ่นดินเหนียว การจดบันทึกข้อมูลนั้นเกิดขึ้นตามความจำเป็น และได้วิวัฒนาการขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มจากสมัยอียิปต์ การจดบันทึกข้อมูลทางการบัญชีจะบันทึกเกี่ยวกับทรัพย์สินต่าง ๆ ในห้องพระคลัง สมัยบาบิโลเนียบันทึกเกี่ยวกับเงินและทองคำที่ได้รับ วันที่รับ ชื่อผู้รับ และชื่อผู้ให้ ฯลฯ สมัยกรีกการบันทึกทางการบัญชีได้พัฒนาจากการบันทึกข้อมูลในการรับและจ่ายประจำงวดจนกระทั่งการหายอดคงเหลือต้นงวดและปลายงวด จุดประสงค์ในการบันทึกนั้น ต้องการจะทราบจำนวนทรัพย์สินมากกว่าต้องการหาผลกำไร ส่วนในสมัยโรมัน การบันทึกบัญชีจะบันทึก 2 ด้าน คล้ายกับหลักการบัญชีคู่แต่ไม่ใช่หลักการบัญชีคู่ เพราะจะบันทึกว่ารายการที่เกิดขึ้นนั้นรับมาจากใคร และจ่ายให้ใครในจำนวนเดียวกัน การจดบันทึกข้อมูลทางการบัญชี รวมทั้งวิวัฒนาการต่าง ๆ จากจุดเริ่มต้นที่ค้นพบหลักฐานทางการบัญชีจนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 13 นั้นเกิดจากความจำเป็น 3 ประการ คือ

1. การลงทุนในการค้า ซึ่งเกิดขึ้นในสมัยบาบิโลเนียประมาณ 4,000 ปี มาแล้ว ผู้ลงทุนในรูปเจ้าของคนเดียว โดยหวังกำไรเป็นผลตอบแทน

2. สภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งเริ่มมีการประกอบธุรกิจทางการค้า แทนที่จะใช้ระบบแลกเปลี่ยนในอดีต อย่างไรก็ตามกิจการบันทึกบัญชีในยุคนี้จะบันทึกแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินค้า วัตถุดิบ ทรัพย์สิน โดยไม่สนใจค่าแรง เนื่องจาก การประกอบธุรกิจนั้นจะใช้แรงงานของเจ้าของ บุคคลในครอบครัว และแรงงานทาส

3. การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี เกิดการพัฒนาทางด้านคณิตศาสตร์ การนับจำนวนวัน จำนวนเลข การคิดค้นตัวเลขอารบิกแทนเลขโรมัน การใช้เงินตราเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยน (เมธากุล เกียรติระจาย, 2534 : 1)

การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่ ได้เริ่มจัดทำขึ้นในศตวรรษที่ 14 โดยเริ่มต้นในประเทศอิตาลีตอนเหนือ โดยกลุ่มพ่อค้าและนักวิชาการ เนื่องจากในช่วงเวลานั้นประเทศอิตาลีเป็นศูนย์กลางการค้า วัฒนธรรม และความเจริญอื่น ๆ ของยุโรปตะวันตกและประเทศในแถบฝั่งตะวันออก แต่ก็ยังมีได้รวบรวมหรือจดบันทึกไว้จนกระทั่ง ลูคาปาซิโอลี ชาวอิตาลีคน ได้รวบรวมกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการบัญชีคู่ไว้ในหนังสือ "Summa" ในปี ค.ศ. 1494 และได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในทางธุรกิจมากมายจากอาชีพเกษตรกรรมมาเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งต้องใช้เงินทุนสูงขึ้น จึงก่อให้เกิดการรวมตัวเข้าหุ้นกันเพื่อการระดมเงินทุน และมีการแบ่งปันกำไรกันขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องบันทึกเหตุการณ์ทางการเงิน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของกิจการโดยใช้ระบบการบัญชีคู่ในการบันทึกบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดขึ้น ธุรกิจต้องขยายกิจการออกไปเพื่อรองรับระบบการผลิตที่จำเป็นต้องใช้เงินทุนสูง เพราะการผลิตในแต่ละครั้งจะผลิตเป็นจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้า และกิจการมีแนวโน้มว่าจะดำเนินการต่อไปเป็นระยะเวลานาน ถ้ามิได้มีการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินไว้ให้เป็นระบบ อาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ ทำให้การวัดผลการดำเนินงานผิดพลาดหรือคาดเคลื่อนได้ เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สมัยก่อนธุรกิจยังมีขนาดเล็ก มีบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของ การประมวลผลที่เป็นระบบอาจจะไม่จำเป็นนัก แต่เมื่อธุรกิจขยายตัวใหญ่ขึ้น เจ้าของคนเดียวคงจะระดมทุนได้ไม่เพียงพอ จำเป็นจะต้องหาผู้ร่วมลงทุน จึงก่อให้เกิดการลงทุนร่วมกันในรูปห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท จึงทำให้จำเป็นต้องแยกหน่วยงานและเจ้าของกิจการออกจากกัน เพื่อให้การดำเนินงานแยกเป็นอิสระจากตัวผู้เป็นเจ้าของ และเจ้าของกิจการบางคนก็ได้เข้ามาบริหารกิจการ จึงจำเป็นต้องรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ถือหุ้นทราบเป็นระยะ ดังนั้นการจดบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินอย่างมีระบบต่อเนื่อง และมีความน่าเชื่อถือจึงเป็นเรื่องสำคัญ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิธีการบันทึกข้อมูลทางการเงินการบัญชีมาจนถึงปัจจุบัน

นักบัญชียกย่องให้เกียรติ ลูคาปาซิโอลี (Luca Pacioli) ว่าเป็นบิดาแห่งการบัญชีคู่ ดังที่เรารู้จักกันในปัจจุบัน ลูคา ปาซิโอลีเป็นผู้มีเกียรติประวัติเด่นชัดตัวจับยากที่สุดในสมัยนั้น ไม่ปรากฏว่าปาซิโอลี เกิดเมื่อใด แต่มีผู้สันนิษฐานว่าเกิดในระหว่าง ค.ศ. 1445 - 1450 ในเมืองเล็ก ๆ บนฝั่งแม่น้ำไทเบอร์ในภาคกลางของประเทศอิตาลี

ความหมายของการบัญชี

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย หรือ ส.บช. (The Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand หรือ ICAAT) ได้ให้ความหมายของการบัญชี (Accounting) ไว้ดังนี้

"การบัญชี เป็นศิลปะของการรวบรวม บันทึก จำแนก และสรุปข้อมูล อันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมของกิจการ"

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น ความหมายของการบัญชีจะเน้นถึงหน้าที่ทางการบัญชี ดังนี้

1. การจดบันทึก (Recording) รายการค้าหรือรายการทางการเงินที่เกิดขึ้น จะมีการบันทึกตามเอกสารหลักฐาน โดยบันทึกเป็นหน่วยเงินตรา

2. การจัดหมวดหมู่ (Classifying) เป็นการนำข้อมูลที่ได้นั้นที่ก่ไว้มาจัดหมวดหมู่ตามหมวดของสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย

3. การสรุปผล (Summarizing) เป็นการนำข้อมูลทางการเงินที่ได้จัดหมวดหมู่ไว้ เพื่อสรุปผลเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยจัดทำในรูปงบการเงิน

4. การวิเคราะห์การตีความผลสรุป (Interpreting) ผลสรุปในรูปของงบการเงินที่ได้ จะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อมีการวิเคราะห์ ตีความผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่เกิดขึ้น โดยอาจวิเคราะห์ ในรูปของอัตราร้อยละ อัตราส่วนทางการเงิน และเปรียบเทียบผลในงวดบัญชีต่าง ๆ กัน หรืออาจเปรียบเทียบกับกิจการซึ่งอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เพื่อใช้ในการวางแผนและควบคุมกิจการให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการบัญชี

ผลของการบัญชีคือ การรายงานข้อมูลทางการเงินให้กับบุคคล หน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นผู้ใช้ภายนอกหรือภายในกิจการ ที่สนใจในผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ดังนั้นจึงแบ่งกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ใช้ภายนอกและผู้ใช้ภายใน ข้อมูลทางการบัญชีจึงเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ การรายงานข้อมูลทางการเงินมีวัตถุประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็นวัตถุประสงค์ต่อผู้ใช้ภายนอกและผู้ใช้ภายใน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ต่อผู้ใช้ภายนอก ผู้ใช้ภายนอก ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ลูกค้า พนักงานและลูกจ้าง สถาบันการเงิน นักวิเคราะห์ ที่ปรึกษาการลงทุน หน่วยงานราชการ ตัวแทนของผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้ รวมทั้งบุคคลอื่นที่สนใจข้อมูลทางการเงินของกิจการ จะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภายนอกคือบุคคลต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ผู้บริหารของกิจการนั้น วัตถุประสงค์ของการบัญชีต่อผู้ใช้ภายนอกมีดังนี้

1.1 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่อ

1.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินกระแสเงินสด

1.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรของกิจการ ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ สิทธิเรียกร้องต่อทรัพยากรหรือภาระผูกพันของกิจการ รวมทั้งเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในทรัพยากร และสิทธิเรียกร้องในทรัพยากรอันเนื่องมาจากเหตุการณ์และสถานการณ์แวดล้อมที่เกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์ต่อผู้ใช้ภายใน ผู้ใช้ภายในก็คือฝ่ายบริหารกิจการนั้น ๆ นั่นเอง ซึ่งฝ่ายบริหารอาจแบ่งได้หลายระดับ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น ซึ่งวัตถุประสงค์ของการบัญชีต่อผู้ใช้ภายในก็เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและควบคุมกิจการนั้น ๆ ทั้งนี้ข้อมูลที่ทำให้ผู้บริหารแต่ละระดับจะมีความแตกต่างกันตามหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ตัวอย่างของการใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและควบคุมในด้านต่าง ๆ เช่น

- การวางแผนกำไร
- การวางแผนด้านการจัดหาเงินทุน
- การวางแผนและควบคุมต้นทุนประมาณ
- การปรับปรุงกิจการ
- การยกเลิกส่วนงาน เป็นต้น

สรุปประโยชน์ของการบัญชี

1. การบันทึกบัญชีมีประโยชน์หลายประการ คือ ทำให้ผู้เป็นเจ้าของกิจการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวางแผนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. ทำให้กิจการมีข้อมูลทางการเงินที่เป็นระบบและสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ในเวลาต่อมา
3. ทำให้ทราบผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกิจการ
4. การจดบันทึกทางบัญชีจะเป็นการบันทึกช่วยจำเพื่อป้องกันการหลงลืมได้
5. การบัญชียังเป็นประโยชน์ต่อบุคคลภายนอก ดังนี้
  - 5.1 ผู้ลงทุน ซึ่งสนใจที่จะมาลงทุนในกิจการนี้จะได้มีข้อมูลเพื่อนำมาใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจในการลงทุน
  - 5.2 แหล่งเงินกู้หรือเจ้าหนี้จะนำข้อมูลทางการเงินไปวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินหรือวิเคราะห์แนวโน้มต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจให้กู้ยืม
  - 5.3 หน่วยงานราชการโดยเฉพาะกรมสรรพากร จะได้นำงบการเงินมาใช้เป็นเกณฑ์ในการเก็บภาษีจากฐานกำไรสุทธิ

งานของนักบัญชี

งานของนักบัญชี แบ่งออกเป็น 4 แขนง คือ

1. การบัญชีส่วนบุคคล (Private Accounting) นักบัญชีซึ่งทำงานด้านบัญชีในงานแขนงการบัญชีส่วนบุคคล มีฐานะเป็นพนักงานอยู่ในกิจการธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง เช่น กิจการของบุคคลเดี่ยว ห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด ซึ่งตำแหน่งของนักบัญชีในแขนงการบัญชีส่วนบุคคลอาจแยกได้ดังนี้
  - 1.1 ผู้อำนวยการบัญชี (Controller)
  - 1.2 นักบัญชีต้นทุน (Cost Accountant)
  - 1.3 ผู้ตรวจสอบภายใน (Internal Auditor)
  - 1.4 ผู้เชี่ยวชาญภาษี (Tax Specialist)
  - 1.5 ผู้เชี่ยวชาญงบประมาณ (Budget Specialist)
2. การบัญชีสาธารณะ (Public Accounting) นักบัญชีแขนงนี้เรียกว่านักบัญชีอิสระ เนื่องจากไม่ได้เป็นพนักงานของกิจการหนึ่งกิจการใดโดยเฉพาะ แต่อาจรับทำบัญชีให้กับบุคคลทั่วไปโดยตั้งสำนักงานขึ้นเอง เพื่อให้บริการด้านนี้ นักบัญชีอิสระหรือที่เรียกว่า ผู้สอบบัญชี จะทำการตรวจสอบบัญชีให้กับกิจการหนึ่งกิจการใดได้จะต้องมีคุณสมบัติครบตามพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชีกำหนด
3. การบัญชีราชการ (Government Accounting) นักบัญชีซึ่งรับทำบัญชีในแขนงนี้ จะเป็นข้าราชการหรือพนักงานในตำแหน่งนักบัญชีของหน่วยงานหรือกิจการของรัฐ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักบัญชีในแขนงนี้รวมถึงการสอบบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและการประเมินผลหน่วยงานทั้งหลายของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

4. การบัญชีเพื่อการศึกษา (Accounting Education) นักบัญชีในแขนงนี้รับผิดชอบในการสอนและฝึกอบรมผู้ที่จะเป็นนักบัญชีทั้งหลาย นอกจากนี้งานของนักบัญชีแขนงนี้ยังครอบคลุมถึงงานวิจัยทางการบัญชีที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและการวิเคราะห์ปัญหาและข้อโต้แย้งต่าง ๆ ทางการบัญชี

มาตรฐานการบัญชี เป็นคำที่นักบัญชีของไทยเห็นว่าเหมาะสมที่ควรใช้ในความหมายเดียวกับ “หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป” (General Accepted Accounting Principle) โดยถือว่าสิ่งใดที่เป็นมาตรฐานการบัญชี สิ่งนั้นจะต้องเป็นหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย ในต่างประเทศก็นิยมใช้ศัพท์คำนี้มากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากชื่อของคณะกรรมการวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ในสหรัฐอเมริกาเดิมมี คณะกรรมการหลักการบัญชี (Accounting Principle Board) เมื่อไม่นานมานี้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ใช้ชื่อว่า คณะกรรมการมาตรฐานทางการบัญชี (Financial Accounting Standard Board) ในประเทศอังกฤษตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี (Accounting Standard Committee) นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard Committee) ฯลฯ

หลักการบัญชี หรือ มาตรฐานการบัญชี หมายถึง แนวทางที่แนะนำให้นักบัญชียึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการรวบรวม จัดบันทึก จำแนก สรุปผล และรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงิน และหลักการบัญชีที่รับรองกันทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองกันทั่วไป หมายถึง แนวทางที่ได้รับการรับรอง และยอมรับเป็นส่วนใหญ่จากผู้มีอำนาจหน้าที่ในวิชาชีพการบัญชี เพื่อให้ นักบัญชียึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการรวบรวม จัดบันทึก จำแนก สรุปผล และจัดทำงบการเงินอย่างมีหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน โดยกระทำขึ้นอย่างสม่ำเสมอและสามารถเข้าใจได้ง่าย คำว่าหลักการบัญชีในปัจจุบันได้มีการใช้คำว่ามาตรฐานการบัญชีกันมากขึ้น หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเป็นคำศัพท์พิเศษในการบัญชีการเงิน โดยครอบคลุมถึงประเพณีนิยม กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอธิบายให้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองกัน ณ เวลาหนึ่งเวลาใดโดยเฉพาะ มาตรฐานการบัญชี หรือหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปนี้ จึงหมายถึงข้อตกลงหรือความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับหลักการบัญชี และ หรือ วิธีปฏิบัติกันจนเป็นกฎเกณฑ์ หรือ เป็นประเพณีนิยมในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง มาตรฐานการบัญชีนี้นักจะเกิดจากแนวความคิดขั้นมูลฐานทางการบัญชีและได้พัฒนาต่อไปโดยใช้หลักเหตุผล ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประสบการณ์ การใช้จนเกิดความเคยชินและความจำเป็นในทางปฏิบัติ

หลังจากที่ได้เรียนวิชาการบัญชี 1 แล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนพร้อมทั้งวงจรในการจัดทำบัญชี มีความสามารถในการจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนด สามารถจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะนำความรู้ความสามารถไปวิเคราะห์และสรุปผลรายงานการเงินได้อย่างถูกต้อง และสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงได้

แม่บทการบัญชี (Accounting Framework)

แม่บทการบัญชีเป็นแม่บทที่กำหนดขึ้นโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งเริ่มนำมาใช้ตั้งแต่ปี 2542 เพื่อวางแนวคิดพื้นฐานในการทำและนำเสนองบการเงินแก่ผู้ใช้งบการเงินที่เป็นบุคคลภายนอก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- เป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีในอนาคตและ ทบทวนมาตรฐานการบัญชีที่มีในปัจจุบัน
- เป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีในการปรับข้อกำหนดมาตรฐานและการปฏิบัติ ทางบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนองบการเงินให้สอดคล้องกัน โดยถือเป็นหลักเกณฑ์ในการลดจำนวนทางเลือก ของวิธีการบันทึกบัญชีที่เคยอนุญาตให้ใช้
- เป็นแนวทางสำหรับผู้จัดทำงบการเงินในการนำมาตราฐานการบัญชีมาปฏิบัติ รวมทั้งเป็นแนวทางใน การปฏิบัติสำหรับเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีรองรับ
- เป็นแนวทางสำหรับผู้สอบบัญชีในการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินว่าได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐาน การบัญชีหรือไม่
- ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในงบการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นตาม มาตรฐานการบัญชี
- ให้ผู้สนใจได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการมาตรฐาน การบัญชี

เนื้อหาสำคัญในแม่บทการบัญชีจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ข้อสมมติ
2. ลักษณะเชิงคุณภาพ
3. องค์ประกอบของงบการเงิน

1. ข้อสมมติ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ประการ คือ

1.1 เกณฑ์คงค้าง รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดรายการขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับหรือ จ่ายเงินสด โดยจะบันทึกบัญชีตามงวดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์นี้ให้ข้อมูลแก่ผู้ ใช้ งบการเงินเกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับจ่ายเงินสดและข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันที่กิจการต้อง จ่ายเงินสดในอนาคต รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน

1.2. การดำรงอยู่ เป็นข้อสมมติที่ว่ากิจการจะดำรงอยู่และดำเนินงานต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงสมมติ ว่ากิจการไม่มีเจตนาหรือมีความจำเป็นที่จะเลิกกิจการหรือลดขนาดของการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หาก กิจการมีเจตนาหรือความจำเป็นดังกล่าวงบการเงินต้องจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์อื่นและต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ ในงบการเงินด้วย

2. ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน คือคุณสมบัติของข้อมูลในงบการเงิน 4 ประการ ที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน คือ

2.1 ความเข้าใจได้ จะต้องเป็นข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินสามารถอ่านเข้าใจได้

2.2 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เป็นข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้

2.3 ความเชื่อถือได้ ข้อมูลในงบการเงินจะต้องไม่มีความผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญและไม่มีความลำเอียง โดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

2.3.1 การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

2.3.2 เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ รายการทางบัญชีต้องบันทึกตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับรูปแบบทางกฎหมาย

2.3.3 ความเป็นกลาง และปราศจากความลำเอียงไปตามเจตนาของกิจการ

2.3.4 ความระมัดระวัง เป็นความระมัดระวังเกี่ยวกับการนำข้อมูลมาจัดทำงบการเงินของกิจการเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ความสามารถในการเก็บหนี้ การประมาณอายุการใช้งานของทรัพย์สินฯ ไม่แสดงสินทรัพย์หรือรายได้สูงเกินไป และหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายต่ำเกินไปโดยเจตนา จะทำให้งบการเงินขาดการเป็นกลาง และขาดความน่าเชื่อถือ

2.3.5 ความครบถ้วน ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้จะต้องครบถ้วน ภายใต้ข้อจำกัดของความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ

2.3.6 การเปรียบเทียบกันได้ งบการเงินจะต้องยึดหลักความสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการเดียวกันหรือระหว่างกิจการ

3. องค์ประกอบของงบการเงิน

งบการเงินเป็นรายงานทางการเงินของกิจการที่จัดทำขึ้นในวันสิ้นงวด ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลา 1 ปี ตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

รายการในงบการเงินแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย

วงจรมับัญชีเป็นลำดับขั้นตอนของงานบัญชีที่จะต้องทำเริ่มตั้งแต่มีรายการค้า วิเคราะห์รายการค้า นำผลการวิเคราะห์รายการค้าไปบันทึกในสมุดรายวัน ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท ท่างบทดลองก่อนปรับปรุงรายการปรับปรุง งบทดลองหลังปรับปรุง งบการเงิน รายการปิดบัญชีและยกยอดคงเหลือไปงวดบัญชีใหม่ รายการค้า หมายถึง รายการทางการเงิน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของที่มีมูลค่าเป็นเงินระหว่างกิจการกับบุคคลอื่น และเหตุการณ์ทางการเงินนั้นต้องระบุเป็นจำนวนเงินได้จึงจะสามารถบันทึกบัญชีได้

ระบบบัญชีคู่ (Double Entry System)

เมื่อวิเคราะห์รายการค้าแล้ว จะต้องนำรายการค้าที่วิเคราะห์ได้นั้นมาบันทึกบัญชี โดยระบบการบันทึกบัญชีมี 2 ระบบ คือ ระบบบัญชีเดี่ยว (Single – entry System) และระบบบัญชีคู่ (Double – entry System) ระบบบัญชีเดี่ยวเป็นระบบการบันทึกบัญชีแบบง่ายคล้ายการบันทึกช่วยจำเท่านั้น ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกรรับและจ่ายเงินสด จึงเป็นการบันทึกบัญชีด้านเดียว ซึ่งไม่เป็นที่นิยมปฏิบัติ

ระบบบัญชีคู่ จะเป็นการบันทึกในลักษณะที่มีหลักการและเป็นระบบมากกว่า กล่าวคือ รายการค้าที่เกิดขึ้นทุกรายการจะต้องนำมาบันทึกบัญชี 2 ด้าน คือด้านเดบิตและเครดิตด้วยจำนวนเงินที่เท่ากันทั้ง 2 ด้าน เนื่องจากต้องเป็นไปตามสมการบัญชีที่ว่าสินทรัพย์เท่ากับหนี้สินบวกด้วยทุน

สมุดบัญชีขั้นต้น

สมุดบัญชีขั้นต้นอาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สมุดรายวัน” เป็นสมุดที่ใช้บันทึกรายการค้าตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. สมุดรายวันทั่วไป (General Journal) เป็นสมุดบันทึกขั้นต้นที่ใช้ในการบันทึกรายการค้าตามลำดับเหตุการณ์ ถ้ากิจการใดมีสมุดบันทึกขั้นต้นเพียงเล่มเดียว คือสมุดรายวันทั่วไป ก็สามารถบันทึกรายการค้าทุกรายการลงในสมุดรายวันทั่วไปแล้วผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทได้ ถ้ากิจการใดมีสมุดบันทึกขั้นต้น 2 ประเภท คือ สมุดรายวันทั่วไปและสมุดรายวันเฉพาะ กรณีนี้สมุดรายวันทั่วไปจะทำหน้าที่บันทึกรายการค้าทุกรายการที่ไม่สามารถบันทึกลงในสมุดรายวันเฉพาะได้

2. สมุดรายวันเฉพาะ (Special Journal) เป็นสมุดบันทึกขั้นต้นที่ใช้บันทึกรายการค้าที่เป็นเฉพาะเรื่อง และเป็นรายการค้าประเภทที่เกิดขึ้นซ้ำกันบ่อยครั้ง ซึ่งมีทั้งหมด 6 เล่ม คือ สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย สมุดรายวันรับคืน สมุดรายวันส่งคืน สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน กิจการค้าควรจะมีสมุดรายวันเฉพาะเพื่อบันทึกเรื่องเหล่านั้นโดยเฉพาะ เช่น ถ้ากิจการมีรายการค้าเกี่ยวกับการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจำนวนมากก็ควรจะมีสมุดรายวันซื้อสินค้าเพื่อบันทึกเฉพาะเรื่องการซื้อเชื่อหรือถ้ากิจการมีรายการค้าเกี่ยวกับการขายเชื่อเป็นจำนวนมาก ก็ควรจะมีสมุดรายวันขายสินค้าเพื่อบันทึกเฉพาะเรื่องการขายเชื่อ เป็นต้น เมื่อบันทึกในสมุดรายวันเฉพาะแล้วต้องผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท เช่นเดียวกับสมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันซื้อ

สมุดรายวันซื้อ (Purchases Journal) เป็นสมุดขั้นต้นที่ใช้บันทึกการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อเท่านั้น โดยใช้เอกสารใบกำกับภาษีหรือใบกำกับสินค้าที่ผู้ขายส่งมาให้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี การบันทึกการซื้อในสมุดรายวันซื้อในแต่ละวันนั้น คือ รายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อเท่านั้น ซึ่งจะทำการผ่านรายการด้วยยอดรวมไปยังบัญชีแยกประเภทในแต่ละช่วงเวลา เช่น ทุกครึ่งเดือนหรือทุกสิ้นเดือน แล้วแต่ความเหมาะสมของกิจการและต้องผ่านรายการไปยังบัญชีเจ้าหนี้รายตัวแต่ละวันที่มีรายการเกิดขึ้น

สมุดรายวันขาย (Sales Journal)

สมุดรายวันขาย เป็นสมุดบันทึกการขั้นต้นที่ใช้สำหรับบันทึกการเกี่ยวกับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเท่านั้น ในกรณีที่กิจการมีรายการค้าจำนวนไม่มากนัก กิจการสามารถใช้สมุดรายวันทั่วไปทำการบันทึกการขายสินค้าไม่ว่าจะเป็นการขายเงินสดหรือเงินเชื่อ แต่ถ้ากิจการมีรายการค้าเกี่ยวกับการขายเป็นจำนวนมาก กิจการก็สามารถนำสมุดรายวันขายมาใช้บันทึกเกี่ยวกับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อได้ ส่วนการขายเป็นเงินสดจะถูกนำไปบันทึกในสมุดรายวันรับเงินหรือสมุดเงินสด

สมุดรายวันรับคืนและส่วนลด (Sales Returns and Allowances Journal)

สินค้าที่กิจการได้ขายให้แก่ลูกค้าไปนั้น อาจเกิดจากการชำรุดเสียหายอันเนื่องมาจากการขนส่ง หรือจัดส่งสินค้าผิดชนิด ในกรณีนี้กิจการก็จะได้รับสินค้าหรือได้รับการขอให้ลดหนี้จากลูกค้า ซึ่งปกติการรับคืนสินค้าหรือการขอให้ลดหนี้ นั้น ลูกค้าหรือผู้ซื้อก็จะทำการส่งสินค้าคืนมาให้กิจการพร้อมกับเอกสาร เพื่อแสดงการขอให้

ลดหนี้ คือ "Debit Note" หรือ "Debit Memorandum" และเมื่อกิจการได้รับคืนสินค้าหรือขอให้ลดหนี้ได้จากเอกสาร "Debit Note" กิจการก็จะทำการลดยอดหนี้ในบัญชีลูกหนี้ โดยออกเอกสาร "Debit Note" ส่งไปแจ้งให้ลูกค้าหรือผู้ซื้อทราบว่าการขอมลดหนี้ให้และจะนำมาใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี ถ้ารายการรับคืนสินค้ามีจำนวนไม่มากนักก็ควรจะบันทึกในสมุดรายวันทั่วไป แต่ถ้ารายการรับคืนของกิจการมีจำนวนมากก็ควรจะทำสมุดรายวันรับคืนและส่วนลด

สมุดรายวันรับเงินและสมุดรายวันจ่ายเงิน (Cash Receipts Journal and Cash Disbursements Journal)

ในการดำเนินงานของธุรกิจ รายการค้าที่เกี่ยวข้องกับการรับ-จ่ายเงินของกิจการมีทั้งรายรับ-จ่ายเป็นเงินสด ผ่านเงินฝากธนาคาร ซึ่งโดยปกติจะใช้สมุดรายวันทั่วไปในการบันทึกรายการขึ้นต้น หากมีรายการค้าจำนวนมากจะทำให้เสียเวลา และยากที่จะควบคุมการทำงานให้ดีได้ ดังนั้น หากพบว่ามีรายการค้ามาก ๆ จะนิยมใช้สมุดรายวันรับเงินและสมุดรายวันจ่ายเงิน ในการบันทึกเกี่ยวกับการรับเงินและจ่ายเงินมากกว่า

สมุดรายวันรับเงิน (Cash Receipts Journal) เป็นสมุดบันทึกขึ้นต้นที่บันทึกเฉพาะรายการค้าที่เกี่ยวข้องกับการรับเงินสดหรือเงินฝากธนาคารของกิจการ ซึ่งตามแบบฟอร์มของสมุดรายวันรับเงินจะมีทั้งช่องเดบิตและเครดิต เมื่อถึงสิ้นเดือนหรือสิ้นงวดที่กำหนดจะต้องรวมยอดช่องจำนวนเงินเดบิตและเครดิต แล้วผ่านไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

สมุดรายวันจ่ายเงิน (Cash Disbursements Journal) เป็นสมุดบันทึกรายการขึ้นต้น ที่การบันทึกเฉพาะรายการค้าที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงิน ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายเงินสดหรือจ่ายเป็นเช็ค เมื่อถึงสิ้นเดือน หรือสิ้นงวดที่กำหนดจะต้องรวมยอดช่องจำนวนเงินเดบิตและเครดิตแล้ว ต้องผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

สรุปได้ว่ากิจการใดจะมีเฉพาะสมุดรายวันทั่วไปเพียงประเภทเดียวก็ได้ การบันทึกบัญชีจะบันทึกรายการค้าทุกประเภทไว้ในสมุดรายวันทั่วไป แต่กิจการใดจะมีเฉพาะสมุดรายวันเฉพาะเพียงประเภทเดียวไม่ได้ ยังคงต้องมีสมุดรายวันทั่วไปอีกประเภทหนึ่งด้วยเพื่อบันทึกรายการค้าที่ไม่สามารถบันทึกไว้ในสมุดรายวันเฉพาะได้ และไม่ว่ารายการค้าสดที่บันทึกในสมุดรายวันเฉพาะหรือสมุดรายวันทั่วไป เมื่อบันทึกแล้วต้องผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทด้วย

สมุดบัญชีแยกประเภท

เมื่อบันทึกรายการค้าในสมุดรายวันทั่วไปแล้วจะต้องผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภทเพื่อจัดหมวดหมู่แต่ละประเภท ซึ่งแบบฟอร์มของบัญชีแยกประเภทที่นิยมใช้มี 2 แบบ คือ

1. แบบรูปตัวที (T-Account) หรือแบบมาตรฐาน (Standard Account Form) ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านซ้ายมือ เรียกว่าเดบิต (Dr.) และด้านขวามือ เรียกว่าเครดิต (Cr.) โดยแต่ละด้านจะมีช่องต่าง ๆ เหมือนกันคือ ช่องวันเดือนปี ช่องรายการ ช่องหน้าบัญชี ช่องเดบิตและเครดิต

2. แบบแสดงยอดคงเหลือ (Balance Account Form) เป็นบัญชีแยกประเภทที่มีช่องจำนวนเงิน 3 ช่อง อยู่ด้านขวามือ โดยช่องที่ 1 เป็นช่องจำนวนเงินเดบิต ช่องที่ 2 เป็นช่องจำนวนเงินเครดิต และช่องที่ 3 เป็นช่องจำนวนเงินคงเหลือ นอกนั้นเป็นช่องวัน เดือน ปี ช่องรายการและหน้าบัญชีเพื่ออ้างอิง

การหายอดคงเหลือด้วยดินสอในบัญชีแยกประเภท (Pencil Footing)

เมื่อกิจการได้บันทึกรายการค้าในสมุดบันทึกขั้นต้นและได้ผ่านไปบัญชีแยกประเภทถึงสิ้นงวดบัญชีแล้ว ก่อนที่จะบันทึกการปรับปรุง กิจการควรจะหายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภททุกบัญชี เพื่อนำยอดคงเหลือไปจัดหางบทดลองก่อน เพื่อเป็นการตรวจสอบเสียขั้นหนึ่งก่อนว่าหากมีข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชีจะได้แก้ไขให้ถูกต้อง ในกิจการที่มีขนาดใหญ่การหายอดคงเหลือเพื่อหางบทดลองอาจจะทำทุกเดือนก็ได้ เนื่องจากรายการค้ามีปริมาณสูงข้อผิดพลาดอาจจะมีมาก จึงควรทำทุกเดือน การหายอดคงเหลือควรทำด้วยดินสอเนื่องจากยังไม่สิ้นสุดกระบวนการทางบัญชี จึงต้องหายอดคงเหลือชั่วคราวด้วยดินสอก่อน

งบทดลอง (Trial Balance)

เมื่อหายอดคงเหลือด้วยดินสอได้แล้ว จะเก็บตัวเลขยอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภททุกบัญชีมาหางบทดลอง ซึ่งเป็นงบทดลองที่สร้างขึ้นเพื่อพิสูจน์ตัวเลขในเบื้องต้นว่ารายการค้าที่นำมาบันทึกบัญชีในสมุดรายวันและแยกประเภทผ่านบัญชีแยกประเภททั่วไปถูกต้อง โดยยอดรวมของตัวเลขยอดคงเหลือด้านเดบิตต้องเท่ากับตัวเลขยอดรวมของยอดคงเหลือด้วยเครดิต นอกจากนี้การหางบทดลองยังทำให้การเก็บตัวเลขยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภทมาหางบกำไรขาดทุนและงบดุลสะดวกขึ้น

รายการปรับปรุง

รายการปรับปรุงในทางบัญชีเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การปรับปรุงเมื่อสิ้นงวดจะปรับปรุงเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์เงินค้างหรือเกณฑ์พึงรับพึงจ่ายหรือเกณฑ์สิทธิ
  2. การแก้ไขข้อผิดพลาดจะปรับปรุงเมื่อเกิดข้อผิดพลาด ส่วนใหญ่จะปรับปรุงหลังจากหางบทดลองไม่ลงตัวและค้นพบข้อผิดพลาดในการบันทึกก็จะแก้ไขให้ถูกต้อง
  3. การปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นงวดตามเกณฑ์เงินค้างจะปรับปรุงเพื่อให้รายได้และค่าใช้จ่ายถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งรายการที่ต้องปรับปรุงเมื่อสิ้นงวดมี 7 ประเภท คือ รายได้รับล่วงหน้า รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หนี้สูญ วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร
- การปรับปรุงรายการเหล่านี้จะต้องปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปแล้วผ่านไปบัญชีแยกประเภท เช่นเดียวกับ การบันทึกรายการค้าปกติ

การกลับรายการปรับปรุงจะบันทึกในสมุดรายวันทั่วไปในวันต้นงวดบัญชีปีใหม่เพื่อกลับรายการที่เคยปรับปรุงไว้เมื่อตอนสิ้นงวดก่อน ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกในการบันทึกหรือจ่ายเงินในงวดบัญชีปีใหม่ โดยไม่ต้องแบ่งแยกว่ารายการรับเงินหรือจ่ายเงินในงวดปีใหม่เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของปีเก่าหรือของปีใหม่ สามารถบันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายได้ทั้งหมดในงวดปีใหม่ การกลับรายการปรับปรุงจะทำหรือไม่ก็ได้หากทำจะมีรายการที่ต้องกลับรายการปรับปรุงอยู่ 4 ประเภท คือ รายได้รับล่วงหน้า (กรณีที่ยังไม่ได้เป็นรายได้) รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (กรณีที่ยังไม่ได้เป็นค่าใช้จ่าย) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

รายการปิดบัญชี

รายการปิดบัญชี เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีของกิจการ จะต้องปิดโอนบัญชีรายได้ และค่าใช้จ่ายไปไว้ในบัญชีกำไรขาดทุน ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสดงผลการดำเนินงานของกิจการในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี บัญชีที่ปิด

ไปแล้วจะไม่ปรากฏยอดคงเหลืออีก ส่วนบัญชีที่ยังไม่ปิด ได้แก่บัญชีหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น จะปรากฏยอดคงเหลือและยกยอดไปในงวดบัญชีถัดไป

ก่อนที่กิจการจะจัดทำงบการเงิน กิจการอาจจัดทำกระดาษทำการขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานการเงินให้รวดเร็วขึ้น ซึ่งกระดาษทำการมีหลายชนิด ได้แก่ ชนิด 6 ช่อง, 8 ช่อง, 10 ช่อง และ 12 ช่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของกิจการ จำนวนรายการค้า และความต้องการใช้งานของผู้จัดทำ

การบันทึกบัญชีของธุรกิจซื้อขายสินค้า

ในการบันทึกบัญชีสำหรับกิจการซื้อ - ขายสินค้า จะต้องมียุทธศาสตร์เกี่ยวกับการซื้อ - ขายสินค้า เช่น ใบสั่งซื้อ ใบกำกับสินค้า ใบรับคืนสินค้า ใบส่งคืนสินค้า

ส่วนลดในการซื้อขายสินค้า

ส่วนลด (Discount) หมายถึงจำนวนเงินที่ผู้ขายหรือผู้ซื้อลดราคาของสินค้าลงจากราคาปกติ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ส่วนลดการค้า (Trade Discount) หมายถึงส่วนลดที่หักจากราคาสินค้า เป็นส่วนลดที่ผู้ขายกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นการจูงใจ ให้ลูกค้าซื้อสินค้ามากขึ้น
2. ส่วนลดเงินสด (Cash Discount) หมายถึง ส่วนลดที่ผู้ขายกำหนดขึ้นมาเพื่อจูงใจให้ผู้ซื้อสินค้าเป็นเงินสดไว้จ่ายชำระหนี้ในเวลาที่ยรวดเร็ว ซึ่งจะเกิดขึ้นตามเงื่อนไขในการชำระหนี้ตามที่ผู้ขายกำหนดไว้ในวันที่ซื้อสินค้า ซึ่งส่วนลดเงินสดนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ
  1. ส่วนลดรับ (Purchase Discount) คือ ส่วนลดเงินสดที่เกิดจากการซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ภายในกำหนด ส่วนลดนี้จะทำให้ต้นทุนของสินค้าลดลง
  2. ส่วนลดจ่าย (Sale Discount) คือ ส่วนลดที่เกิดจากการขายสินค้าเป็นเงินสด และเมื่อรับชำระหนี้จากลูกหนี้ภายในกำหนดตามเงื่อนไข ส่วนลดนี้จะทำให้ยอดขายลดลง

การบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้า มี 2 วิธี

1. วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method) เป็นการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายการค้า นั้น ๆ จำนวนสินค้าคงเหลือหาได้จากการตรวจนับในวันสิ้นงวด ส่วนต้นทุนสินค้าต้องคำนวณหา การปิดบัญชีจะทำการปิดโดยผ่านต้นทุนขายหรือไม่ผ่านต้นทุนขาย
2. วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method) เป็นการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสินค้า 2 บัญชี ได้แก่บัญชีสินค้าและบัญชีต้นทุนขาย จำนวนสินค้าคงเหลือปลายงวดจะต้องหาได้จากบัญชีสินค้าคงเหลือ

การจัดทำกระดาษทำการ กิจการซื้อขายสินค้าจะจัดทำกระดาษทำการหลังจากที่กิจการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท และจัดทำงบทดลองเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องแล้ว ซึ่งช่วยให้กิจการทราบผลการดำเนินงานได้รวดเร็วขึ้น หลังจากนั้นจึงจัดทำงบการเงินและรายการปิดบัญชี

การจัดทำงบกำไรขาดทุน ของกิจการซื้อขายสินค้าจะมีความแตกต่างจากกิจการที่ให้บริการในเรื่องของรายได้และค่าใช้จ่าย คือมีบัญชีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาอีก 1 บัญชี คือต้นทุนขาย

การจัดทำบัญชี ของกิจการซื้อขายสินค้าจะมีความแตกต่างจากกิจการที่ให้บริการในหัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียน คือบัญชีสินค้าคงเหลือปลายงวด ซึ่งไม่มีในกิจการให้บริการ

การปิดบัญชี ของกิจการซื้อขายสินค้า ไม่ว่าจะกิจการจะบันทึกสินค้าด้วยวิธี Periodic หรือ Perpetual มีขั้นตอนในการปิดบัญชีดังนี้

วิธี Periodic Inventory จะบันทึกรายการปิดบัญชีได้ 2 วิธี คือ

1. ปิดบัญชีโดยผ่านบัญชีต้นทุนขาย
2. ปิดบัญชีโดยไม่ผ่านบัญชีต้นทุนขาย

ส่วนวิธี Perpetual Inventory จะบันทึกบัญชีโดยการผ่านบัญชีต้นทุนขาย

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VALUE ADDED TAX)

ภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ

โครงสร้างที่สำคัญของภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. ผู้มีหน้าที่ชำระภาษี เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำมาใช้ในการจัดเก็บจะเป็นมูลค่าเพิ่มที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ ดังนั้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีจึงรวมถึง ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ขายส่งทุกทอดและผู้ขายปลีก ตลอดจนผู้นำเข้าและส่งออก ทั้งนี้ไม่ว่าผู้เสียภาษีดังกล่าวจะประกอบการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองมรดก บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล องค์การของรัฐบาลหรือนิติบุคคลในรูปแบบใดก็ตาม

2. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ปัจจุบันอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีอยู่ 3 อัตรา คือ

1. อัตราร้อยละ 7 สำหรับการขายสินค้าหรือบริการทุกประเภท และการนำเข้าที่มีรายรับเกิน 1,200,000 บาทต่อปี
2. อัตราร้อยละ 1.5 สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการที่มีรายรับเกิน 600,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปี
3. อัตราร้อยละ 0 สำหรับการขายสินค้าสำหรับการส่งออกไปต่างประเทศ

3. การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม รายการค้าที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินกิจการ หากรายได้และค่าใช้จ่ายได้มีการเรียกเก็บหรือต้องชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการจะต้องนำภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากรายได้และค่าใช้จ่ายมาคำนวณหาจำนวนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระเพิ่มเติมหรือขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่กิจการได้จ่ายไปทุก ๆ สิ้นเดือน ผู้ประกอบการจะต้องรวบรวมภาษีมูลค่าเพิ่มมาคำนวณและจะต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มมีดังนี้

1. ภาษีขาย (Output Tax) คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้เรียกเก็บหรือพึงเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เมื่อขายสินค้าหรือให้บริการแล้ว

2. ภาษีซื้อ คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการ เมื่อซื้อสินค้าหรือบริการ (รวมสินค้าประเภททุนด้วย) มาใช้ในกิจการของตนหรือขายต่อ

การคำนวณภาษีที่ต้องชำระให้คำนวณเป็นรอบรายเดือน ทำนองเดียวกับระบบภาษีการค้า
 ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บจากการขายสินค้า หรือบริการในเดือนใดก็เป็นภาษีขายของเดือนนั้น
 ไม่คำนึงถึงว่าสินค้าที่ขายในเดือนนั้นจะซื้อหรือเป็นผลมาจากการผลิตในเดือนใดก็ตาม
 ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จ่ายไปในการซื้อสินค้าหรือบริการในเดือนใดก็เป็นภาษีซื้อของเดือนนั้น ไม่
 คำนึงถึงว่าสินค้าที่ซื้อมานั้นจะขายหรือนำไปใช้ในการผลิตในเดือนใดก็ตาม

$$\text{ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

คือผู้อยู่นอกระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้น เมื่อขายสินค้าหรือบริการ ไม่ต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่า
 เพิ่มจากผู้ซื้อและไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี แต่เมื่อซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบรวมทั้งสินค้าประเภททุนมาใช้ในการ
 การประกอบการจากผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วต้องชำระภาษี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

- ใบกำกับภาษีเต็มรูป
- ใบกำกับภาษีอย่างย่อ
- ใบกำกับภาษีที่ออกโดยเครื่องบันทึกการเก็บเงิน
- ใบเพิ่มหนี้
- ใบลดหนี้

การบันทึกบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อกิจการได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ว่าจะเป็นอัตราร้อยละ 1.5 หรือ 7 หรือ 0 จะต้องมีการจัดทำ
 บัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม จัดทำรายงานภาษีซื้อ ภาษีขาย และรายงานที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานสินค้าและวัตถุดิบ
 รายงานการจ่ายอะไหล่โดยไม่คิดมูลค่า ในการจัดทำบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นจะไม่แตกต่างไปจากธุรกิจที่ไม่ต้อง
 จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมากนัก เพียงแต่จะมีบัญชีเพิ่มขึ้นก็คือ บัญชีภาษีซื้อ บัญชีภาษีขาย และบัญชีกรม
 สรรพากร ซึ่งเป็นบัญชีที่เป็นได้ทั้งลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าในแต่ละเดือนจะขอภาษีมูลค่าเพิ่มคืนหรือ
 นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับกรมสรรพากร

การจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

- รายงานภาษีขาย
- รายงานภาษีซื้อ
- รายงานสินค้าและวัตถุดิบ
- รายงานมูลค่าของฐานภาษี

การปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษี

1. ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการไม่ว่าการขายสินค้าหรือให้บริการจะได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล นิติบุคคล ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐบาล ถ้าการประกอบกิจการมีรายรับเกินกว่า 600,000 บาทต่อปี ผู้ประกอบกิจการนั้นมีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. วิธีการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. แบบคำขอลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ แบบ ภ.พ. 01 แบบคำขอลงทะเบียนขอรับได้ที่สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ทุกแห่ง

2. การกรอกแบบคำขอลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม การยื่นแบบคำขอลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการต้องกรอกแบบคำขอลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.01) จำนวน 3 ฉบับ และยื่นต่อกรมสรรพากรเขตพื้นที่ (แบบ ภ.พ. 01)

วงจรรการเรียนรู้ในวิชาชีพบัญชี

เลwis (บรรจง อภิตติกุล. 2533 : 23 ; อ้างอิงจาก Lewis. 1970 : 87) ได้กล่าวถึงวงจรรการเรียนรู้วิชาชีพบัญชี 5 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 เนื้อหาวิชา - โดยครูจะต้องกำหนดหัวข้อให้ตรงกับเนื้อเรื่องที่จะสอน

ชั้นที่ 2 เป้าหมาย - คือจุดมุ่งหมายจะให้นักเรียนต้องการทราบและปฏิบัติได้ตามเนื้อหาวิชาตามข้อ 1

ชั้นที่ 3 ปฏิบัติการสอน - ครูทำการสอนตามเป้าหมาย

ชั้นที่ 4 ผลและการประเมินผล - หมายถึงผลจากการสอนเป็นอย่างไร โดยประเมินผลจากการสอน

ชั้นที่ 5 ดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดจากผลการเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอนบัญชีจะต้องเรียนด้วยการปฏิบัติ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) ครูผู้สอนควรมีวิธีสอนโดยอธิบายเนื้อเรื่องที่สอนให้เข้าใจ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ใช้เวลาพอสมควรสำหรับการสอนเรื่องหนึ่ง ๆ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาหรือโจทย์ที่ทำแบบฝึกหัด ครูผู้สอนควรมีสมุดบันทึกสำหรับแนวคิดวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนทางการบัญชี เน้นการเรียนด้วยการปฏิบัติให้มาก (บรรจง อภิตติกุล. 2533 : 28 – 29)

จะเห็นได้ว่าการจัดทำบัญชีนั้นเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานในภาครัฐบาลหรือเอกชน แต่การดำเนินงานจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อมีนักบัญชีหรือผู้ทำบัญชีที่มีความรู้ความสามารถ ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตนักบัญชีเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ทางด้านนี้โดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องกระหนักถึงการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาการบัญชี ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งในพื้นฐานเบื้องต้น เพื่อจะได้เป็นนักบัญชีที่ดีต่อไปในอนาคตได้ ดังคำจำกัดความที่ว่า "การบัญชีเป็นวิชาการและหน้าที่งานที่เกี่ยวกับการริเริ่มรายการและเหตุการณ์ทางการเงิน การตรวจสอบยืนยัน การบันทึก การจัดหมวดหมู่ การเรียบเรียง การสรุปผล การวิเคราะห์ การตีความหมาย และการเสนอข้อความเหล่านั้นอย่างมีหลักเกณฑ์ตามความต้องการในการจัดการและการดำเนินงานของกิจการ และเพื่อประโยชน์ใน

การจัดทำรายงานที่ต้องเสนอตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายไว้วางใจ" หน้าที่ของการบัญชีจึงเป็นหน้าที่ต่อสังคม มิใช่หน้าที่ต่อบุคคลฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยเฉพาะ ดังนั้น การบัญชีจึงจำเป็นต้องมีหลักการของตนเองไว้ยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด เพื่อให้การกระทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นเป็นไปอย่างเสมอภาคต่อบุคคลทุกฝ่าย (เต็มศักดิ์ กฤษณามระ และวิไล วีระปรียะ. 2520 : 2 - 22)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอนวิชาชีพ

รัชต์ธานี ชัชวาลย์ปรีชา (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาจารย์และนิสิต นักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ประสพปัญหาในเรื่องหลักสูตร คือ เนื้อหาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตที่เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังขาดงบประมาณและการประสานงานระหว่างอาจารย์กับนิสิต นักศึกษา ปัญหาการเรียน นิสิต นักศึกษาขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและไม่ได้รับความสะดวก นอกจากนั้นยังขาดแหล่งค้นคว้า เนื่องจากห้องสมุดมีหนังสือเอกสาร วารสารทางพลศึกษา และวิชาการทั่วไปน้อย

สมจิตร์ ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 82-83) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาสำคัญของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ คือ

1. ด้านหลักสูตร- ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากเนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป และเวลาเรียนตลอดหลักสูตรน้อยเกินไป
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการสอนกระทำเฉพาะในสถานศึกษา ผู้เรียนไม่มีโอกาสออกไปดู / ฝึกงานนอกสถานที่ และหนังสือ ตำราเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
3. ด้านผู้สอน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนเจ้าระเบียบเกินไป และจำนวนผู้สอนมีน้อย
4. ด้านผู้เรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนเนื้อหาในบทเรียน และผู้เรียนเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนจากปริญญาณิพนธ์และสารนิพนธ์หลายเล่ม ที่ได้กล่าวถึง ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยหลายท่านได้เสนอไว้ดังนี้ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 5-6), รัชณี ทรัพย์สิน (2537 : 4), อุไรวรรณ วรรณสินธุ์ (2540 : 6), จันทบุรี วิชัยภัคคะ (2536 : 4-5), นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 6) และสมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 6) โดยการนำปัญหาด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอนมา แจกแจง เพื่อหาปัญหาด้านที่เหมือน ๆ กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน

โสภณ โสมติ (2532 : 39 - 40) กล่าวว่า การสอนวิชาชีพเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน การแนะแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเองเป็นการสอนที่เน้นการรวมความรู้ด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติเข้าด้วยกัน โดยจัดสภาพการให้สอดคล้องกับการทำงานจริง ๆ

มานิดา อุชชิน (2525 : 1) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาชีพไว้ดังนี้

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพการปฏิบัติงานได้
2. ครูต้องใช้วิธีการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือจุดประสงค์การทำงานนั้น
3. ครูต้องสอนแต่สิ่งที่จำเป็นตามลำดับโดยการจัดสภาพการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี

การศึกษาไทย ปี ค.ศ. 2000

รุ่ง แก้วแดง (2542 : 23-26) มีความเห็นว่าความสำเร็จด้านการศึกษาของประเทศไทยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาในสังคมยุคใหม่เพื่อพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในสหสหัสวรรษหน้า ซึ่งสังคมยุคใหม่ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. สังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้คนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และตื่นตัวที่จะเรียนรู้เสมอ
2. สังคมที่พร้อมในการแข่งขันกับสังคมโลก ให้คิดเป็นมีความรู้ความสามารถที่จะนำการวิจัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตได้ในทุกวิถีทาง
3. สังคมคนดี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เป็นคนมีคุณธรรมครบตามศาสนาที่ผู้นั้นนับถือ

สิ่งเหล่านี้จะเป็นไปได้สมความมุ่งหวังย่อมมีส่วนมาจากการจัดการศึกษาสำหรับคนไทยยุคใหม่ คือ

1. การศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง รู้จักวางแผน รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. เน้นที่ผลการเรียน การจัดการศึกษาที่ผิดพลาดคือเน้นแต่เรื่องกระบวนการสอน แต่ไม่เน้นผลการจัดการศึกษา แต่ถ้าเน้นที่ผลความสำเร็จจะทำให้ปัญหาการจัดการศึกษาหมดไป
3. การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้ถึงระดับมาตรฐาน เป็นการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
4. บทบาทของครอบครัวต่อการจัดการศึกษา ให้พ่อแม่ได้แสดงบทบาทของการเป็นครูในรูปแบบของการศึกษาครอบครัว
5. ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ สถานศึกษาเป็นแหล่งสำหรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย
6. การศึกษาที่สอดคล้องกับชีวิต การศึกษาต้องเรียนเรื่องใกล้ตัวสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน
7. การศึกษากับการมีงานทำ การศึกษาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิตและสิ่งแวดล้อมรอบตัว สามารถประกอบอาชีพ ซึ่งเนื้อหาการเรียนต้องสัมพันธ์กับการมีงานทำสอดคล้องกับตลาดแรงงาน
8. การศึกษาเพื่อสร้างค่านิยมสังคมไทย ทั้งสถาบันการศึกษา ครอบครัว ศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน ต้องช่วยกันรณรงค์ค่านิยมสังคมไทย
9. บทบาทของสื่อมวลชนต่อการจัดการศึกษา เป็นครูมหาชน สามารถจัดการศึกษาที่เป็นการเรียนรู้อย่างมีความสุขสนุกสนาน
10. ความสำคัญของการศึกษากับอนาคตของประเทศ ขึ้นอยู่กับประชาชนเพราะการศึกษาคือการลงทุนเพื่ออนาคตของชาติ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

4.1 ด้านหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร ไม่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมิทร คุณานุกร (2523 : 4-5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้เรียน โดยบรรจุความมุ่งหมายของการศึกษาตลอดจนเนื้อหาสาระความรู้ ประสบการณ์ และกิจกรรมให้กับผู้เรียน

2. โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ให้ผู้เรียนเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เรียน

3. วิชาความรู้สาขาหนึ่งที่ว่าด้วยหลักการและแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตร

ภิญโญ สาร (2526 : 14) ให้ความหมายว่า หลักสูตรมีความหมายครอบคลุมถึงหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถโดยเสริมให้เอากัดตามบุคคลไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2527 : 2) ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่วัดให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์ กิจกรรมและประสบการณ์ มีความหมายแตกต่างกัน กิจกรรมเน้นกระบวนการหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ได้บ่งบอกถึงความสำเร็จ ส่วนประสบการณ์มีจุดเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นการจัดประสบการณ์จึงหมายถึงการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ภู็ด (Good. 1973 : 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

ประการแรก หลักสูตรคือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่นหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น ความหมายของหลักสูตรในข้อนี้หมายถึงหลักสูตรเป็นวิชา ๆ

ประการที่สอง หลักสูตรคือ ค่าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความรู้ขั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อเข้าสู่วงการอาชีพ หรือวิชาชีพต่อไป ความหมายในข้อนี้หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับรวมทุกวิชาเข้าด้วยกัน

ประการที่สาม หลักสูตรคือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ความหมายในข้อนี้หมายถึงหลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่ง และประสบการณ์อีกส่วนหนึ่ง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือข้อกำหนดที่ประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวทาง วิธีการ เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเรียนการสอน (กรมวิชาการ 2521 : 12) ส่วนสวัสดิ์ ประทุมราช ได้ให้ความหมายของหลักสูตรในทำนองเดียวกัน คือ หลักสูตรเป็นแผนหรือแนวทางของการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถจัดสรร ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนตามความต้องการ

ดังนั้นหลักสูตรจึงหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการหรือผ่านการยกร่างอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรายละเอียดของหลักการ จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม แนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การวัดผล และประเมินผล รวมทั้งข้อกำหนดเกี่ยวกับเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ซำรง บัวตรี (2532:8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระ ในวิชาที่กำหนดไว้
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่นๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้
5. วัสดุและสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน
6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 9) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตรว่าประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ ๆ 4 ส่วน คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ทาบ (Taba. 1962:10) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไร จะมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ส่วน คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร

จากการที่มีผู้ให้ความหมายและจากตัวอย่างองค์ประกอบหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นพบสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่ว ๆ ไป จะประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 4 ส่วน คือ

1. หลักการและจุดมุ่งหมาย
2. เนื้อหาวิชาและเวลาเรียน
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

เนื้อหาวิชาการหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของหลักสูตรมีนักการศึกษาได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

เคอริวัลย์ ลิมอภิชาติ (2531 : 67) กล่าวว่า เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระ ความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนควรรู้และสามารถจัดลำดับ ของความรู้และประสบการณ์นั้นเป็นอย่างไร จึงจะเกิดผลและพัฒนาถึงสูงสุด

ธำรง บัวศรี (2531 : 194) กล่าวว่า เนื้อหาวิชา หมายถึง ข้อมูลความรู้หรือสิ่งอันเป็นสาระ ซึ่งได้ถูกเลือกสรรจากวิชาต่างๆ ซึ่งเมื่อนำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สังต์ อุทรานันท์ (2529 : 70) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาที่สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการสอนที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการเลือกเนื้อหาสาระวิชาที่นำมาสอนจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียนและต้องมีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย ถ้าเนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความง่ายเกินไป ผู้เรียนก็จะไม่เกิดการเรียนรู้แต่อย่างใด แต่ในทางตรงกันข้าม เนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความยากจนเกินไปหรือ

หลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา

การเลือกเนื้อหาวิชาจำเป็นต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเหมาะสมกับผู้เรียนตามปกติครูส่วนใหญ่มักจะดูเนื้อหาวิชาตามหนังสือแบบเรียน ซึ่งอาจเขียนไว้ไม่ละเอียดและชัดเจน ครูผู้สอนควรมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาวิชาเพื่อจะเลือกและตัดสินใจว่าเนื้อหาวิชาใดมีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการปกครอง

เครือวัลย์ ลีมอภิชาติ (2531 : 67-68) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาดังนี้

1. เนื้อหาวิชานั้นต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง
2. เนื้อหาวิชานั้นต้องเชื่อถือได้ และเป็นแก่นสารของความรู้ในแต่ละสาขาวิชา มีความทันสมัยและถูกต้อง
3. เนื้อหาวิชานั้นต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
4. เนื้อหาวิชาที่นำมาบรรจุในหลักสูตร ต้องมีความสมดุลย์พอดี ครอบคลุมกับการให้ข้อมูลกระบวนการ และความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงหลักการและความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้ง
5. เนื้อหาวิชาต้องสนองวัตถุประสงค์ได้หลายประการ หลายด้าน
6. เนื้อหาวิชาการสอดคล้องกับบุคลิกภาพในการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
7. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

สรุปได้ว่าเนื้อหาของหลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระวิชาที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ของหลักสูตร การเลือกเนื้อหา มาบรรจุไว้ในหลักสูตร จะต้องสอดคล้องกับบุคลิกภาพ ประสบการณ์ ความต้องการ ความสนใจและเหมาะสมกับสติปัญญาของผู้เรียน

4.2 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้มีระเบียบและวินัยในตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม ซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะ อดทน เมื่อผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบแล้ว การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 15 - 20) ได้กล่าวถึงปัญหาของลิตนศึกษาไว้ว่าการที่ลิตนศึกษา มีจำนวนมากขึ้น เป็นเหตุให้เกิดปัญหาหลายด้าน ปัญหาต่าง ๆ อาจพิจารณาเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ค่านิยมการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ญาติที่น้องตลอดจนคนในสังคมผลักดันให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายมุ่งสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีได้ตระหนักในความไม่พร้อมของเด็ก เมื่อลิตนศึกษาไม่พร้อมที่จะเรียนจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือไม่สามารถจะเรียนได้

2. ความผิดหวังต่อสภาพการคัดเลือก หลังจากนักเรียนมัธยมได้พยายามจะสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษา ผู้ที่สอบได้นั้นบางคนมักจะเข้าไม่ได้ตามคณะที่ตนพอใจ เมื่อสอบเข้าได้ศึกษาในคณะที่ตนไม่พึงประสงค์ ทำให้เกิดความท้อแท้ใจ และก่อให้เกิดปัญหาทางวิชาการคือไม่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้า มุ่งแต่ความคิดที่จะสอบใหม่นักศึกษาจำนวนมากไม่น้อยที่ตกอยู่ในสภาพความไม่พึงพอใจต่อสถาบันที่สอบคัดเลือกได้ เมื่อใจไม่รักทำให้ปรับตัวไม่ได้มีผลกระทบไปสู่การศึกษา

3. ปัญหาด้านการเงิน มีลิตน นักศึกษาจำนวนมากไม่น้อยที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายในขณะที่ศึกษาอยู่สาเหตุมาจากผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียค่าเล่าเรียนเนื่องจากมีฐานะยากจนบางที่ไม่มีเงินค่าอาหารกลางวัน อาจทำให้กระทบต่อผลการเรียนถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือ

4. ปัญหาด้านครอบครัว มีลิตน นักศึกษาจำนวนหนึ่งที่บิดา มารดาเสียชีวิตไปแล้ว หรือมีครอบครัวที่แตกแยก สภาพครอบครัวที่สูญเสียผู้อุปการะหรือหลักชีวิตไปอาจทำให้นักศึกษาเกิดความว้าเหว่ คับข้องใจ ทำให้มีผลมาสู่ห้องเรียนหรือปรับตัวกับสภาพการศึกษา

5. ปัญหาด้านสุขภาพ ลิตน นักศึกษาแทบทุกคนที่มีปัญหาส่วนตัวมาสู่สถาบันอุดมศึกษาด้วย เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ มีผู้กล่าวว่าลิตนศึกษาเกือบทุกคนเป็นหรือเคยเป็นโรคทางเดินอาหาร ปวดท้อง ท้องไม่ปกติ โรคกระเพาะอาหาร

6. ปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากการเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักให้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สำรองปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อย จึงต้องรู้จักค้นคว้า สร้างวินัยในตนเอง ในด้านการเรียนค่อนข้างจะอิสระ ไปไหนมาไหนได้สะดวก ไม่มีอาจารย์คอยควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน จึงเป็นเหตุให้หลายคนไม่รู้จักบังคับใจตนเอง ถึงเวลาเรียนก็สนทนากันบ้าง จดคำบรรยายไม่ทันบ้าง ผลการเรียนส่วนใหญ่ในชั้นปีที่ 1 มักสอบตก เมื่อได้คะแนนไม่ดีก็จะเกิดการท้อถอยมากขึ้น ไม่มีกำลังใจในการค้นคว้าหาความรู้ต่อไป

พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 24) ได้สรุปว่า ผู้เรียนนั้นจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนคือ ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น รู้หน้าที่ ตั้งใจจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนไปสู่ความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเป็นส่วนสำคัญโดยการส่งเสริมและปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่คนในชาติ การยอมรับเหตุผล กล่าวแสดงออก กล่าวรับผิดชอบ ยับยั้งชั่งใจและมีเกียรติ

2. ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เช่น ช่วยเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การวางตัวอย่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน ความอดทน อดกลั้น สงบเสงี่ยม

3. ความรับผิดชอบต่อนักเรียน เป็นผลจากความรับผิดชอบต่อนองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม ได้แก่การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะอดทน ไม่หละหลวม ไม่ละเมิดประโยชน์ซึ่งเป็นของสาธารณะส่วนรวม หน้าที่เสียภาษี การรับราชการทหาร การใช้สิทธิเลือกตั้ง

รุจิร ภูสาระ (2531 : 72-73) สิ่งทีผู้สอนและผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่อาจทำให้เกิดปัญหาการเรียนในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์โดยตรงกับปัญหาการเรียนการสอน การขาดคุณลักษณะบางประการของผู้เรียนทำให้การเรียนการสอน ไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวคือ

1. ระดับสติปัญญาและความถนัดทางการเรียน สิ่งทีคงปฏิเสธได้ยากว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน ผู้มีสติปัญญาสูงย่อมจะมีปัญหาทางการเรียนน้อยกว่าผู้ที่มีสติปัญญาต่ำกว่า ซึ่งผู้สอนก็ต้องรู้จักจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียนด้วย

2. องค์ประกอบทางสรีระร่างกายภายนอกซึ่งได้แก่ ประสาทสัมผัสของผู้เรียนทีจะสามารถรับรู้สิ่งทีผู้สอนสอนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ผู้เรียนบางคนอาจมีสายตาคิดปกติ ความสามารถในการได้ยิน สุขภาพกายและสุขภาพจิต ฯลฯ ถ้าการเรียนบางวิชาจำเป็นต้องอาศัยทักษะเหล่านี้ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการสอนได้

ดังนั้นผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนของตนเอง หน้าที่ในการเล่าเรียน ต้องมีเวลาทบทวนเนื้อหาในบทเรียน เพราะถ้าเรียนไม่รู้เรื่องไม่เข้าใจในบทเรียนก็เกิดเบื่อหน่ายไม่ยอมเรียน จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน รับผิดชอบต่อนอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม

4.3 ด้านผู้สอนและวิธีการสอน

ความหมายของการสอน (Teaching) นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาและให้ความหมายไว้ดังนี้
บทบาทและหน้าที่ของครู

หน้าที่และความรับผิดชอบของครู จากการที่อาชีพครูได้รับการยกย่องไว้เป็นอาชีพชั้นสูง (Professional) มีบทบาทในการสอนนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็นพลเมืองดีของรัฐ ได้รับความคาดหวังจากสังคมในการปฏิบัติงานและการเป็นแบบอย่าง จึงได้มีหน่วยงานหลายฝ่ายกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้เป็น "ครู" เช่น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2521 : 17-18) ได้วางมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบไว้ 6 ประการ คือ

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การอบรม การปกครองดูแล ให้คำแนะนำและแนะแนวต่าง ๆ
2. ศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลทีเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. ให้บริการแก่สังคมในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ
4. นิเทศในสาขาวิชาทีรับผิดชอบ
5. ช่วยงานธุรการและงานบริการของสถานศึกษา
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามทีได้รับมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2525 : 21 - 31) กำหนดให้ข้าราชการครูมีหน้าที่ตามจรรยาและวินัยข้าราชการ ในพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 มาตรา 65 ถึงมาตรา 81 มีความโดยสรุปดังนี้ ต้องเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามระบอบรัฐธรรมนูญ นโยบายของรัฐบาล ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ รักษาความลับอุทิศเวลา ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบของทางราชการ ไม่รายงานเท็จ ไม่ทำงานข้ามชั้นและฝ่าฝืนคำสั่งของผู้บังคับบัญชา มีความพยายามป้องกันภัยของประเทศทุกวิถีทาง ต้องมีความสุภาพเรียบร้อย ให้ความสะดวกแก่ประชาชน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับงานด้านการค้าและพรรคการเมือง ตลอดจนไม่กระทำการใดซึ่งจะเป็นต้นเหตุให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

สุรินทร์ สรสิริ (2523 : 37 - 48) ได้เรียบเรียงหน้าที่ของครูตามวิชาหลักการศึกษา ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของวิชาชีพครู โดยจำแนกหน้าที่ของครูไว้ดังต่อไปนี้

1. การสอน
2. การอบรม
3. การแนะแนวและช่วยเหลือ
4. การปกครอง
5. การจูงใจและปลุกฝังเจตคติ ค่านิยมและคุณธรรมต่าง ๆ

หน้าที่ของครูจริยศึกษาตามที่กรมวิชาการ (2523 : 8-43) กำหนดไว้ดังนี้

1. ครูทุกคนต้องพร้อมที่จะสอนจริยศึกษาได้ ต้องมีจริยธรรมอยู่ในตัว
2. ครูต้องเคารพความจริง มุ่งแสวงหาความจริง เข้าถึงความจริง แล้วนำไปสอนให้สอดคล้องกับ

จริยธรรม

3. ครูต้องทำความเข้าใจศัพท์ ถ้อยคำที่ใช้ในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจะได้นำไปสอนให้ถูกต้อง

เหมาะสม

4. ครูต้องรู้จักคิด รู้จักทำตนเป็นมิตรที่ดีหรือกัลยาณมิตร
5. ครูต้องสอนจริยศึกษาด้วยการปฏิบัติและให้นักศึกษาเป็นตัวอย่าง
6. ครูต้องวัดและประเมินการสอนอยู่เสมอ โดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ลิปปนันท์ เกตุทัต (2518 : 141 - 144) ให้ทัศนะไว้ว่า ครูคือผู้มีหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาโดยรอบขึ้นในตัวผู้เรียน และเป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เช่นเดียวกับวิญญาณซึ่งมีบทบาทของครูได้กำหนดไว้ในแนวปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทเฉพาะตัว กล่าวคือ

1.1 เป็นผู้รักการอ่าน การค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัย มั่นใจ และศรัทธาในอาชีพครู

1.2 มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิด ความรู้ต่อสาธารณะ และ

เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

1.3 เป็นผู้ประพฤติและวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรม จรรยา ที่ยอมรับในชุมชน

1.4 เป็นผู้ประกอบอาชีพพอควรแก่อัตภาพ มานะบากบั่น มัธยัสถ์ ไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุ

เกิดกว่าคุณธรรมและจริยธรรม

2. บทบาทต่อนักเรียน กล่าวคือ

2.1 ช่วยและแนะนำให้นักเรียนมีหลัก รู้จักวิธีศึกษา ค้นคว้า และเลือกทางของตนอย่างอิสระ

2.2 ฝึกนักเรียนให้ทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีวินัยในตนเอง

2.3 สนใจศึกษาธรรมชาติของนักเรียน ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และขจัดช่องว่างระหว่างครูกับ

นักเรียน

2.4 ศึกษาความสนใจ ความถนัด ความสามารถของนักเรียน และหาทางส่งเสริมแนะนำในการเลือกวิชาและอาชีพให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2.5 ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกฝึในคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าของเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ ผู้เรียนแสดงออกด้วยความรักและเมตตาโดยเสมอหน้า ไม่แสดงความลำเอียงดูดำทำโทษเด็กโดยใช้อารมณ์ ควรชมเชยหรือแสดงกิริยาชื่นชมในผลงานของผู้เรียน พยายามช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเอง

จากการศึกษาดังกล่าว บทบาทและหน้าที่ของครูตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา มีหลายประการ แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทและหน้าที่ของครูพึงมีต่อนักเรียนนั้น ด้านที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องกระทำทุกวิถีทางที่จะให้นักเรียน นักศึกษา ได้เกิดการพัฒนา เจริญก้าวหน้าไปในทางที่ถูกต้องและตั้งงามโดยครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างศรัทธาให้แก่นักเรียน

กรมอาชีวศึกษา (2521 :7) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร ต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางวิชาชีพเฉพาะ ดังนั้น ครูผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีทักษะในการทำงาน
2. มีประสบการณ์ในงานอาชีพมากพอสมควร
3. ตัดสินใจดี เป็นตัวอย่างที่ดี
4. ชำนาญในการสอน
5. ชี้อิงช่องทางในการประกอบอาชีพแก่นักเรียน

ละเมียด ลิมอักษร (2516 : 4 - 7) สรุปความหมายของการสอนจากแนวความคิดของนักการศึกษาคนสำคัญๆ ไว้ดังนี้

การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน

การสอน คือ การฝึกให้ผู้เรียนขบคิดปัญหาต่างๆ

การสอน คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

การสอน คือ การแนะแนวทางให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตัวเอง

การสอน คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สุมิตร คุณานุกร (2518 : 135) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอนคือการทำบุคคลผู้หนึ่งนำเอาความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และชีวิตของตนเองมาเผยให้บุคคลอีกผู้หนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาและเลือกสรรเอาคุณสมบัติที่ตนคติ และค่านิยมที่รับไว้มายึดถือ เป็นของตนเอง และปฏิบัติตาม

ยุพิน พิพิธกุล (2523 : 13-16) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการเรียนการสอนก็คือครู ผู้ที่เป็นครูจะต้องเรียนรู้ในหลายด้าน ทั้งด้านวิชาความรู้ทั่วไป เช่น วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล จิตวิทยาการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังจะต้องมีความรู้ในการตั้งจุดประสงค์การสอน รู้เนื้อหาวิชาที่จะสอนเป็นอย่างดี รู้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน

กู๊ด (Good : 1973 : 588) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอนคือ การให้การศึกษากับผู้เรียนในสถานศึกษา และการสอนคือการจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย

จากความหมายที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปความหมายของการสอนได้ว่า หมายถึงการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิควิธีการสอน และสื่อสารการสอนต่าง ๆ ให้นำแนะนำและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และมีการพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

กรัชและคอสติน (Grush and Costin. 1795 : 64) ให้ความเห็นว่าครูมีประสิทธิภาพความเป็นครูที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้นำที่ขยันขันแข็ง กล่าวคือ มีความสามารถและกระตือรือร้นในการเรียนการสอน มีความซื่อสัตย์สุจริตน่าไว้วางใจ รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับนักเรียนเสมอ เป็นที่เข้าใจนักเรียนได้ตีความคู่มือกิจกรรมในชั้นเรียน โดยการให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนชี้แจงวัตถุประสงค์และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ กระตุ้นให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ให้ความรู้ให้นักเรียนได้ทันต่อความรู้ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดจนเป็นคนมีอารมณ์ขันด้วย

สุภาลักษณ์ บัณชรเทวกุล (2529 : 72-74) ได้แบ่งคุณสมบัติของผู้สอนทางด้านธุรกิจที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากคุณสมบัติของการเป็นครูทั่วไป 3 ลักษณะ

1. คุณลักษณะส่วนตัว บุคลิกลักษณะทั่วไปต้องเป็นคนที่มีกระฉับกระเฉง ทันสมัยทั้งในด้านความคิดและการแต่งตัว เพราะโลกธุรกิจต้องมีการแข่งขันรวดเร็ว ถ้าครูมีบุคลิกภาพที่กระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ก็เป็นวิธีการทางอ้อมที่จะให้นักศึกษาได้ซึมซาบและเลียนแบบความกระฉับกระเฉงจากครู

2. คุณสมบัติทางวิชาการ วิชาทางธุรกิจมีทั้งวิชาที่เป็นทฤษฎีและวิชาฝึกปฏิบัติความชำนาญของครูในการอธิบายสารัตถะการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และศัพท์เทคนิคได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ศรัทธา

3. คุณสมบัติด้านอาชีพ ควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กว้างขวางในวงการธุรกิจ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน เช่นการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากรบรรยายหรือการจัดส่งนักศึกษาไปฝึกงานหรือดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ และที่สำคัญต้องมีศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างแรงกล้า

สรุปได้ว่าผู้สอนวิชาชีพนั้นต้องมีความรู้ความสามารถ ในด้านหลักสูตร วิธีการสอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในวิชาชีพครูตลอดจนมีบุคลิกภาพที่คล่องแคล่วว่องไว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ของธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนครูอาจารย์ ผู้สอนวิชาชีพชั้นนั้น ควรมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังนี้ บรรจง อภิวดีกุล (2533 : 7) ได้กล่าวไว้คือ มีความรู้ทางวิชาการเป็นอย่างดี มีวิธีการสอนที่ถูกต้องซึ่งหมายถึงมีหลักการและวิธีการสอนอันเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง มีวิญญานของความเป็นครู และมีสังคหวัตถุ 4 อันได้แก่ ทาน ปิยะวาจา อัถตถจริยา สมานัตตา และพรหมวิหาร 4 ได้แก่ ความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ความหมายของวิธีสอน

วิธีสอนของครูถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายของการศึกษาล้ำายเป็นความจริงขึ้นมาได้ ดังนั้น หากผู้สอนมีความสามารถในการเลือกใช้วิธีสอนที่ดีและเหมาะสม ย่อมทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และมีความเข้าใจในบทเรียนในวิชาการที่ครูสอน มีทักษะและความชำนาญในวิชาการที่เรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ เทคนิคและวิธีการสอนนั้น มีนักการศึกษาหลายคนได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ (2519 : 39) กล่าวถึงการสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา โดยอ้างถึงลักษณะการสอนที่ดี ตามความคิดเห็นของผู้เรียน มีดังนี้

1. ให้คำอธิบายชัดเจนเป็นที่เข้าใจ
2. เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาของนักศึกษา
3. มีความรู้ในวิชาที่สอน
4. เสนอบทเรียนเป็นไปตามลำดับขั้น
5. เตรียมการสอนดี
6. พูดดัง ฟังชัด
7. พยายามอย่างเต็มที่ ที่จะให้นักศึกษาส่วนรวมในการเรียน
8. สอนเร็ว หรือช้าตามความต้องการของชั้น
9. มีอารมณ์ขัน
10. เขียนกระดานชัดเจน

ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคณะ (2520 : 8) ได้กล่าวไว้ว่าการสอนที่ดี มีลักษณะที่สามารถสังเกตเห็นได้ดังนี้

1. การสอนที่ดี จะไม่ถือเอาหลักสูตรเป็นบรรทัดฐานแน่นอนตายตัว แต่จะมีการยืดหยุ่นหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน
2. การสอนที่ดี จะต้องมีการเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า คือมีการศึกษาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน ทำบันทึกการสอน จัดหาสื่อการเรียนการสอนไว้ก่อนที่จะทำการสอน
3. การสอนที่ดีจะต้องยึดถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ คือต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมทางสังคม
4. การสอนที่ดีต้องเป็นการสอนที่让孩子ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง คือ 让孩子ได้เรียนโดยการกระทำ
5. การสอนที่ดีต้องเป็นการสอนที่สร้างเสริมความเจริญงอกงามให้แก่เด็กทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
6. การสอนที่ดี จะต้องสอนให้เด็กรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย คือสอนให้รู้จักเคารพนับถือผู้อื่น รู้จักทำงานร่วมกันและประสานงานกันได้ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและมีเหตุผล

สุมานัน รุ่งเรืองธรรม (2526 : 3-5) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่ดีคือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยการกระทำด้วยตนเอง สอนให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุก ๆ ด้าน และมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจมีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ให้ผู้เรียนรู้จักผู้ร่วมกับผู้อื่นในสังคมประชาธิปไตย เคารพนับถือและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

สรุปลักษณะการสอนที่ดีนั้น ควรที่จะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจะต้องสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงออกทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจในตัวผู้เรียนและเปิดกว้างในทุก ๆ ด้าน และครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างศรัทธาให้แก่ผู้เรียน

สุวัฒน์ วรานุสาศน์ (2536 : 78) กล่าวว่า เทคนิคและวิธีสอนเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่พึงจัดให้กับนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายของการศึกษาล้ำเป้าหมายความจริงขึ้นมา เปรียบเสมือนสภาพที่เชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์กับผลให้ต่อเนื่องกัน

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2524 : 52-113) ได้สรุปวิธีการสอนหลักในระดับอุดมศึกษา มี 4 แบบ คือ

1. การสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนพูด บอก เล่า หรืออธิบายเนื้อหา หรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟัง ไม่ว่าจะเป็นเวลาสั้นยาวเพียงใด โดยที่ผู้สอนเป็นฝ่ายเตรียมการศึกษาค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ มาแล้วผู้เรียนเป็นฝ่ายมารับผลการค้นคว้านั้น โดยทั่วไปมักจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียว คือจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย นอกจากนั้นฟัง จด และเตรียมตัวไว้สอบ

2. การสอนแบบอภิปราย คือ การที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิด พิจารณา วิเคราะห์วิจารณ์ สิ่งที่เรียนนั้น แล้วเสนอสิ่งที่พิจารณานั้นต่อผู้เรียน หรือผู้เรียนด้วยตนเอง แล้วผู้สอนหรือผู้เรียนก็จะช่วยกันให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม แลกเปลี่ยนกัน

3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ หมายถึง การสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดสอบความรู้หรือเนื้อหาที่เรียนไป ได้ค้นคว้าความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ได้ประยุกต์เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพจริง ได้ฝึกฝนและลงมือทำตามความรู้ที่ได้เรียนไปนั้น

4. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การสอนที่มีจุดเน้นสำคัญอยู่ที่ตัวผู้เรียนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และกำหนดการศึกษาด้วยตนเอง เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการสอนเป็นรายบุคคล

เมธี ปิลันธนานนท์ (2531 : 45 – 50) เสนอแนะวิธีการสอนวิชาชีพไว้ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ง่ายที่สุด แต่ควรใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนร่วมกับการบรรยาย เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2. สอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เป็นการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดีโอ สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น วิธีการสอนแบบนี้ได้รับความนิยมสูง เพราะนักศึกษาจะให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อการเรียนการสอน

3. การสอนแบบสาธิต นักศึกษาสามารถเห็นการกระทำได้ นิยมสอนในเชิงปฏิบัติและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะ

4. สอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติเอง เช่น การมอบหมายงานพิเศษ

5. สอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น สร้างสถานการณ์ประกอบการจำลองให้นักศึกษาเข้าฝึกงาน

โสภณ โสมติ (2532 : 39-40) การสอนวิชาชีพเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน การแนะนำแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเองเป็นการสอนที่เน้นการรวมความรู้ด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติเข้าด้วยกัน โดยจัดสภาพการให้สอดคล้องกับการทำงานจริง

สรุปได้ว่า วิธีสอนหมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้สอนนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพในด้านความรู้ ความเข้าใจด้านเจตคติ และด้านทักษะ ในการสอนแต่ละครั้งมักใช้เทคนิคการสอนหลายชนิดขึ้นอยู่กับจุดหมายของผู้สอนและเนื้อหาสาระ ในการตัดสินใจเลือกวิธีสอนนั้นจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการสอนและการตัดสินใจอย่างรอบคอบของครูแต่ละคน และวิธีที่สอนที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง คือ การสอนโดยจะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และครูให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงออกทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจในตัวผู้เรียนและเปิดกว้างในทุก ๆ ด้าน และครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างศรัทธาให้แก่ ผู้เรียน

4.4 ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

ความหมายของสื่อการสอน

ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนนอกจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความสามารถในการเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมแล้ว ความสามารถในการใช้สื่อการสอนของครูก็เป็นตัวการสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสื่อการเรียนการสอนสามารถทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถเพิ่มความเป็นรูปธรรมและความ เป็นจริงต่อการเรียนรู้ สามารถนำเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลเข้ามาในห้องเรียนได้ สื่อการเรียนการสอนจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด มองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องราวหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ถูกต้อง และสามารถจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้นาน ครูสามารถนำสื่อมาประกอบการสอนได้ทุกขั้นตอนของการสอน ตั้งแต่ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปบทเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2536 : 83) ให้ความหมายว่าสื่อการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น
2. สื่อจะช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

อำภา บุญช่วย (2537 : 98) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้กันมาก คือ ภาษาพูดและภาษาเขียน ต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ ในปัจจุบันพบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมากมาย หลายชนิด เพราะถือว่าสื่อการเรียนการสอน คือ มือที่สามของครู ดังนั้นบทบาทของสื่อการเรียนการสอนในบทเรียนจึงเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลความรู้ หรือสิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล สื่อนั้นต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน

พงษ์ หรดาล (2532 : 195) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่าบทบาทต่อการเรียนการสอนของครู โดยสื่อการสอนสามารถช่วยครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาได้อย่างมีความหมาย
3. ช่วยครูในการแนะนำควบคุมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมในทางที่พึงปรารถนา
4. ช่วยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ
5. ช่วยให้ครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ช่วยให้ครูสอนได้ง่าย
7. ช่วยให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 43-44) กล่าวว่าสื่อการเรียนการสอน หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของที่มีอยู่ในธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีสอน และกิจกรรม ซึ่งได้นำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้จากครู ไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอน ดังเช่น จินตนา ไบkowski (2536 : 11) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียน

สื่อการเรียนการสอนนั้นมีประโยชน์อย่างมากต่อครูผู้สอนดังที่สุนันท์ สังข์อ่อง (2526 : 15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ ของสื่อการเรียนการสอนคือ

1. ช่วยครูในการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ให้แก่นักเรียน
2. ช่วยให้ครูจัดประสบการณ์ให้นักเรียนหลายรูปแบบ
3. ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการตอบสนองตามที่คาดหวังให้เกิดในตัวนักเรียนได้
4. ช่วยครูในการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมหลายๆ รูปแบบ
5. ช่วยครูในการสอนสิ่งที่ไม้อาจนำมาให้นักเรียนดูได้โดยตรง
6. ช่วยครูในการวินิจฉัยหรือซ่อมเสริมนักเรียนได้
7. ช่วยครูในการสื่อความหมายกับนักเรียน

คุณสมบัติของสื่อการสอน

คุณสมบัติของสื่อการเรียนการสอนนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ต้องได้ประโยชน์คุ้มค่ากับที่ได้ลงทุนจัดหา
2. คำนึงถึงการประหยัด คือทำจากวัสดุราคาถูก และหาได้ง่ายตามท้องถิ่น
3. ต้องมีความประณีต เรียบร้อย สวยงาม น่าสนใจ ดูแล้วเข้าใจง่าย
4. ต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหลายบทเรียน และตรงตามจุดหมายของบทเรียนนั้น ๆ

ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 355) ได้กล่าวว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและใช้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมีดังนี้

1. กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดประสบการณ์
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอันเป็นวิธีทางนำไปสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริง
3. ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและความเข้าใจที่ถูกต้อง และรวดเร็ว
4. ผู้เรียนเกิดทักษะในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนการสอนนั้น
5. ผู้เรียนจดจำเรื่องราวและสิ่งต่างๆ ได้นาน แม่นยำและถูกต้อง
6. เพิ่มพูนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางที่พึงปรารถนาได้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้ ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเอาใจใส่ต่อการเรียน เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้ถูกต้องและรวดเร็ว

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 382-383) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Materials of Software) ได้แก่ สื่อเล็ก (Small Media) ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียนหรือตำรา ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไก (Hardware) เป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ फिल्मสตริป เทปบันทึก รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

2. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการต่างๆ (Techniques of Methods) ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน บางครั้งจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละครการศึกษาสถานนอกสถานที่ นิทรรศการตลอดจนเทคนิคในการเสนอบทเรียนด้วยสื่อประเภทวัสดุและเครื่องเป็นต้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติจากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ สื่อการเรียนการสอนที่ดีจะต้องมีลักษณะดึงดูดความสนใจผู้เรียน มีราคาไม่แพงจนเกินไป การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย พื้นฐานประสบการณ์ และสภาพของผู้เรียน และสื่อการเรียนการสอนใช้ช่วยครูได้แต่แทนครูไม่ได้ และนอกจากนี้แล้วสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน หอสมุด เอกสารตำรา สถานที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักศึกษา สภาพโรงอาหาร ก็ควรจะต้องพร้อมและเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การเรียนของนักศึกษารับรู้วัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.5 ด้านการวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนว่าบรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนรายวิชานั้นๆ หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนได้หลายแบบ อาทิ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งแสดงถึงความสามารถของผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลต้องกระทำกันอย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้มีโอกาสรปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 199-200) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

ธำรง บัวศรี (2531 : 227) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การวัดคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจเป็นตัววัดในด้านปริมาณ หรือคุณภาพก็ได้ การวัดในด้านปริมาณ ได้แก่ การวัดความยาว ความกว้าง ความสูง น้ำหนัก ปริมาณ ความถี่ ความเร็ว เป็นต้น ส่วนในด้านคุณภาพ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาวน์ปัญญา พฤติกรรม เจตคติ ฯลฯ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการนำความรู้ การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อเป็นประโยชน์ในการประเมินค่าและตัดสินใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล คือ การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่า ความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว ส่วนการประเมินผลประกอบด้วย

1. ผลการวัดที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การทดสอบ
2. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อให้เป็นแนวทางหรือหลักการพิจารณา แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น พอใจ ไม่พอใจ
3. การตัดสินใจ เป็นการสรุปผลเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (2535 : 1) กล่าวถึงการประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการทำงาน ทั้งในช่วงขณะที่กำลังทำและช่วงเวลาทำงานเสร็จสิ้นลงแล้ว เพื่อหาข้อสรุปว่างานที่ทำนั้นได้รับความสำเร็จตามความคาดหวังหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคใดเกิดขึ้น อันเป็นผลทำให้งานไม่สำเร็จตามความคาดหวังและจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไรเพื่อให้การทำงานเกิดความสำเร็จหรือใกล้เคียงความคาดหวังมากที่สุด

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าการประเมินผล หมายถึง การประมาณค่า การประเมินการศึกษาโดยการประเมินเป็นการตัดสินหาความสำเร็จของผลผลิตต่าง ๆ ที่จะบรรลุถึงความสำคัญเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลทางสถิติเป็นเครื่องมือวัด

ความสำคัญของการวัดผลและประเมินผล

การวัดและการประเมินมีประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพื่อจะได้นำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการสอนของผู้สอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเพิ่มขึ้น

อุทุมพร ทองอุไทย (2518 : 85) การวัดผลและการประเมินของครู นับเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาอีกประการหนึ่ง เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยตัดสินความมีประสิทธิภาพในการสอน ผลของการประเมินจะช่วยให้ครูได้เห็นภาพสะท้อนว่า ผู้เป็นครูทำหน้าที่ได้ครบถ้วนเพียงไร มีส่วนใดที่ยังบกพร่อง หรือจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนของผู้เรียนและการสอนของครูบรรลุเป้าหมายตามต้องการ

สุทิน ประจักษ์ (2520 : 44) ครูส่วนใหญ่มักจะขาดการประเมินผลการสอนของตน แต่จะใช้การประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลจากความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกเป็นสำคัญ และยึดถือว่าเป็นการประเมินผลการสอนของตน ผลที่ได้จากการประเมินผลรวมครั้งสุดท้าย ทำให้ไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่าการที่ผู้เรียนสอบได้คะแนนสูงหรือได้คะแนนต่ำเป็นเพราะสติปัญญาของผู้เรียนหรือเพราะการวางแผนการจัดบรรยากาศในห้องเรียน เทคนิคการสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์การเรียนของผู้สอน เพราะสภาพแวดล้อมของผู้เรียนมีผลทำให้การเรียนของผู้เรียนออกมาในลักษณะแตกต่างกัน

กรมสามัญศึกษา (2522 : 8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพราะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการคือ

1. การประเมินผลช่วยการตัดสินใจในด้านการเรียนการสอน ผลที่ได้จากกระบวนการวัดผลและประเมินผลจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น

- 1.1 ทำให้ครูทราบพื้นฐานเบื้องต้นของผู้เรียน
- 1.2 ทำให้ทราบผลการบรรลุจุดประสงค์ของนักเรียนแต่ละคน
- 1.3 ทำให้ทราบว่าเทคนิควิธีการสอนของครูเหมาะสมเพียงใด
- 1.4 ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจจุดประสงค์การสอนของครูที่ดี
- 1.5 ชี้ข้อดีและข้อบกพร่องในการเรียนแก่ผู้เรียน
- 1.6 ช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนแก่ผู้เรียน
- 1.7 สนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยการเรียนที่ดี

2. การประเมินผลช่วยตัดสินใจในด้านการแนะแนว ปกติผู้เรียนมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และเลือกอาชีพ และปัญหาส่วนตัวอยู่เสมอ เช่น จะเลือกเรียนวิชาอะไร เมื่อจบแล้วจะประกอบอาชีพอะไร ในสถานการณ์อย่างหนึ่งควรปรับตัวอย่างไร ฯลฯ เรื่องเหล่านี้จะตัดสินใจได้ต้องรู้จักผู้เรียนผู้นั้นเป็นอย่างดี ซึ่งการวัดผลจะช่วยในเรื่องนี้ได้ ด้วยการใชแบบทดสอบชนิดต่างๆ เช่น แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบความสนใจ แบบทดสอบบุคลิกภาพหรือแบบทดสอบสัมฤทธิ์ เป็นต้น

3. การประเมินผลช่วยตัดสินใจด้านการบริหาร การประเมินผลการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าควรแก้ไขปรับปรุงกลไก การบริหารงานของสถานศึกษาอย่างไรหรือไม่ เป็นต้นว่า การจัดห้องสมุด ห้องประจำวิชา โรงฝึกงาน การจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจทำให้การคัดเลือกหรือจำแนกผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามความสามารถ สิ่งเหล่านี้ย่อมต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดผลประเมินผล เป็นต้น

4. การประเมินผลช่วยการตัดสินใจด้านการวิจัย การวิจัยในด้านการเรียนการสอน การแนะแนว และการบริหาร ย่อมต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการวัดผลและประเมินผล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลนั้นสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้ด้วย

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2524 : 220) ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลการเรียนการสอนสำคัญมาก ถ้าผู้สอนที่สอนมานาน ชินกับการสอนในแบบนั้น และรวมทั้งมั่นใจตนเองว่าสอนดีแล้วผู้สอนประเภทนี้จะไม่เห็นความสำคัญของการประเมินการสอน และผู้สอนที่อยู่ในประเภทตรงกันข้ามคือ สอนไม่ดี ไม่สนใจการสอน สอนไม่ค่อยเต็มที่ ก็ไม่ยอมประเมินผลการสอนเช่นกัน ซึ่งผู้สอนทั้ง 2 ประเภทนี้ ควรจะต้องมีการประเมินผลการสอนของตน

เองอย่างยิ่ง เพื่อให้รู้ว่าผลการประเมินจะมีผลให้ผู้สอนทั้ง 2 ประเภทรู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องในการสอนหรือไม่ เพียงใด เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กู๊ด (Good. 1973 : 338) ได้ให้คำจำกัดความของการวัดผลการศึกษาว่า

1. เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าโดยทั่วไป และการทดสอบการนำ มาตราส่วนประเมินค่า และการตีค่ากระบวนการที่วัดได้ และการที่บุคคลได้รับผลของกระบวนการทางการศึกษา นั้น ๆ รวมทั้งทฤษฎีของข้อทดสอบ และการสร้างมาตราส่วนประเมินค่า การทำให้มีเหตุผลใช้ได้ และการทำให้ เป็นมาตรฐาน การแปลความหมายของผลการทดสอบ การประเมินผลทั้งที่เป็นปรนัยและอัตนัย และการใช้วิธีการ ทางสถิติเพื่อแปลผลจากการวัด

เทคนิคการวัดและประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 203) ได้สรุปเทคนิคการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. เทคนิคการสังเกต การสังเกตที่ดี มีดังนี้
  - 1.1 ควรสังเกตเฉพาะเป็นเรื่อง ๆ ที่ต้องการเท่านั้น
  - 1.2 ต้องมีเกณฑ์ในการสังเกต
  - 1.3 ต้องสังเกตด้วยความละเอียดรอบคอบ
  - 1.4 มีการจดบันทึกข้อมูล
  - 1.5 ควรใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต
2. เทคนิคการตรวจสอบผลงาน การตรวจสอบผลงานมีเทคนิค ดังนี้
  - 2.1 วิธีจัดเรียงลำดับ โดยอาจเรียงจากผลงานที่ดีที่สุดของนักเรียน จนถึงผลงานที่อ่อนที่สุด
  - 2.2 วิธีจัดอันดับของคุณภาพ โดยใช้วิธีแรก คือ จัดเรียงลำดับก่อนแล้วจึงแปลงอันดับให้เป็นตำแหน่ง ร้อยละ
3. เทคนิคในการสัมภาษณ์ เป็นการถามด้วยปากเปล่า มีเทคนิควิธีดังนี้
  - 3.1 มีการตั้งจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
  - 3.2 การเตรียมคำถามในเรื่องที่ถาม
  - 3.3 สร้างบรรยากาศให้มีความรู้สึกที่นักเรียนอยากตอบ
  - 3.4 ปล่อยให้เวลาคิดและกระตุ้นให้เกิดความคิดแล้วจึงตอบ
  - 3.5 ควรมีการสัมภาษณ์แบบต่อเนื่อง
  - 3.6 ควรมีการเก็บบันทึกการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 53) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน จะต้องกระทำ อย่างมีระบบ ซึ่งควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ในการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจนว่าต้องการวัดผลเพื่อการตัดสินใจจัด ตำแหน่งเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถหรือเพื่อการวินิจฉัย
2. จัดทำตารางวิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหา เพื่อที่จะบอกให้ทราบว่าจะออกข้อสอบวัดเนื้อหาใดใน พฤติกรรมใด แคไหนและเพียงใด เพื่อข้อสอบที่สร้างขึ้นได้ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการ

3. เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลให้สอดคล้องและเหมาะสมกับข้อมูลที่จะวัดโดยพยายามใช้เทคนิคการวัดหลาย ๆ วิธี
  4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลหลังจากกำหนดว่าจะใช้วิธีใดวัดผลแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการสร้างเครื่องมือวัดผลตามที่กำหนด ซึ่งเครื่องมือที่ใช้กับมากในการวัดผลการเรียนการสอน ได้แก่แบบทดสอบ
  5. ดำเนินการวัดผลเป็นขั้นตอนของการนำเครื่องมือไปทดสอบหาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการประเมินผล
  6. การประเมินผลและการใช้ผลจากการวัด จุดหมายปลายทางของการวัดผลก็เพื่อปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนและการสอนของครู ตลอดจนถึงการเรียนการสอนที่เชื่อว่าเหมาะสมเพียงใด ควรปรับปรุงและแก้ไขอย่างไร
- จากที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ขบวนการในการวัดผลและประเมินผลนั้น ต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดให้ชัดเจน และวิเคราะห์เนื้อหาของการวัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งได้จากการสร้างเครื่องมือมีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมก็ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 119) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยทวารวดี ในด้านเนื้อหาวิชาด้านวิธีการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของอาจารย์ผู้สอนโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป (หลังอนุปริญญา) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการใช้สื่อการสอนมีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านเนื้อหาวิชา

พรศรี โรจน์เมฆี (2540 : 71) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ด้านการเตรียมการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่ามีปัญหาการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ด้านสื่อการสอน เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณเรื่องสื่อการสอนมีน้อย และมักไม่ได้รับความสนใจหรือสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง อาจารย์ขาดทักษะในการใช้เครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอน ขาดทักษะการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาบัญชี ขาดห้องเรียนที่มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนพร้อมประกอบกับสื่อการสอนมีไม่เพียงพอแก่นักศึกษา จึงทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

พิสมัย บัวอุไร (2542 : 89) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษามีปัญหาที่จกรมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาในระดับน้อย

จิตตชา นิลคำ (2542 : 60) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านหลักสูตร ด้านวิธี

การเรียนการสอน - ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัตถุประสงค์และประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการเรียน โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาในการเรียนของนิสิตด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้ ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาในระดับน้อย

รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 62) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการเรียน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาในระดับน้อย

งานวิจัยต่างประเทศ

เลห์แมนและมีเรนส์ (Lehmann and Mehrens. 1971 : 136) ได้สรุปการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเวสเทอร์น วอชิงตัน สเตท (Western Washington State College) จำนวน 443 คน นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับการสอนของครูในอุดมคติว่ามีเกณฑ์ที่สำคัญมากที่สุด 5 ประการ คือ

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางทั้งความรู้ขั้นมูลฐานและความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน
2. มีความสนใจในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้งและมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าวิชาที่สอน
3. มีความยืดหยุ่นและมีความสามารถที่จะเสนอบทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและสนองความต้องการของผู้เรียน
4. เตรียมการสอนอยู่เสมอในวิชาที่ตนสอน กำหนดหัวข้อวิชาที่สอน กำหนดวัตถุประสงค์ ตลอดจนรายชื่อหนังสืออ้างอิง
5. ใช้ศัพท์ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง สอนโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมบริหารธุรกิจ วิชาเอกบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินการธนาคาร การตลาด และ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 979 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมบริหารธุรกิจ วิชาเอกบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงิน การธนาคาร การตลาด และ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ด้วยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี มอร์แกน (Krejcie และ Morgan) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 เปอร์เซนต์ จากประชากรทั้งหมด 979 คนแล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้แขนงวิชาเป็นระดับชั้นในการสุ่ม และนำมาสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 447 คน โดยจำแนกตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปี 2543											
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		รวม		รวม	
	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	ภาคปกติ	ภาคสมทบ
บริหารทรัพยากรมนุษย์	10	26	58	52	10	11	27	22	68	78	37	33
การบัญชี	24	12	91	77	11	12	43	32	115	89	54	44
การเงินการธนาคาร	31	25	66	54	14	10	31	23	97	79	45	33
การตลาด	26	37	81	85	12	16	38	35	107	122	50	51
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	7	60	44	113	7	25	21	47	51	173	28	72
รวม	98	160	340	381	54	74	160	159	438	541	214	233
รวม	258		721		128		319		979		447	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษาเดิม และสาขาวิชาเอก

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ รวม 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 3 หมายถึง เป็นปัญหามากปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชีของนักศึกษา แนวทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สอบถามและสัมภาษณ์นักศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา

3. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำผลการศึกษาจากข้อ 1-3 มาสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมปัญหาการเรียนทั้ง 5 ด้าน

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิสัย จำนวน 3 ท่าน คือ

6.1 รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์

6.2 อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์

6.3 อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง

7. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

8. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงไว้จำนวน 52 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเท่ากับ 6.532 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ เท่ากับ 1.893

9. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach - ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และคนละกลุ่มกับกลุ่มแรก ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.961

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือรับรองไปแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 447 ฉบับ ครบ 100 %

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของ นักศึกษา โดยจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ และวุฒิการศึกษาเดิม โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของ นักศึกษา จำแนกตามตัวแปร คือ แขนงวิชาเป็นการทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2541 : 56)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2541 : 87)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติเพื่อวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 2516)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทนค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	$\bar{X}_H, \bar{X}_L$	แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำ
	S_H^2, S_L^2	แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ
	n_H, n_L	แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมดในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที่ (t - test for independent group) เมื่อทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2) ถ้าพบ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

ถ้าพบ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 = ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (One Way Analysis of Variance) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 249)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_b แทน Mean Square ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน Mean Square ภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยแยกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาเดิม แขนงวิชา และภาคการศึกษา โดยการใช้ค่าที (t – test) และค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาเดิม แขนงวิชา และภาคการศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	128	28.6
1.2 หญิง	319	71.4
รวม	447	100
2. วุฒิการศึกษาเดิม		
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 6	336	75.2
2.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	111	24.8
รวม	447	100
3. แขนงวิชา		
3.1 บริหารทรัพยากรมนุษย์	70	15.7
3.2 การบัญชี	98	21.9
3.3 การเงินการธนาคาร	78	17.4
3.4 การตลาด	101	22.6
3.5 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	100	22.4
รวม	447	100
4. ภาคการศึกษา		
4.1 ภาคปกติ	214	47.9
4.2 ภาคสมทบ	233	52.1
รวม	447	100

จากตาราง 1 แสดงว่า มีนักศึกษาทั้งหมด 447 คน นักศึกษาเพศหญิงมีมากกว่านักศึกษาเพศชาย นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิม ม.6 มีจำนวนมากกว่านักศึกษาวุฒิ ปวช. นักศึกษาที่เรียนในแขนงวิชาการตลาดมีจำนวนมากที่สุด และจำนวนนักศึกษาที่เรียนในภาคสมทบ มีจำนวนมากกว่านักศึกษาภาคปกติ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล ดังแสดงในตารางที่ 2 – 7

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาโดยรวม และรายด้าน (N = 447)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร	3.33	0.51	ปานกลาง
ด้านผู้เรียน	3.53	0.69	มาก
ด้านผู้สอนและวิธีการสอน	3.08	0.64	ปานกลาง
ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.35	0.59	ปานกลาง
ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.30	0.51	ปานกลาง
รวม	3.32	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ (N = 447)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร			
1. ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาการบัญชี 1	3.53	0.95	มาก
2. เนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลาในการเรียน	3.58	0.90	มาก
3. จำนวนเนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป จึงทำให้มีเวลาในการฝึกปฏิบัติน้อย	3.62	0.83	มาก
4. เนื้อหาวิชาไม่ทันสมัย ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำไปคิดวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	2.97	0.83	ปานกลาง
5. แบบฝึกหัดมีมากเกินไป	3.02	0.91	ปานกลาง
6. การจัดเรียงลำดับเนื้อหาวิชาสับสน อ่านไม่เข้าใจ	3.38	0.88	ปานกลาง
7. เนื้อหาวิชาการบัญชี 1 ไม่น่าสนใจ ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	3.15	0.96	ปานกลาง
8. เวลาเรียนแต่ละครั้งต่อเนื่องกันนานเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.96	มาก
9. เนื้อหาวิชาการบัญชีมีมากเกินไป	3.53	0.88	มาก
10. เนื้อหาวิชาการบัญชีมีไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาการบัญชีในหลักสูตรที่สูงขึ้นไปได้	3.05	0.83	ปานกลาง
รวม	3.33	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษามีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมากคือ จำนวนเนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป จึงทำให้มีเวลาฝึกปฏิบัติน้อย เนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลาในการเรียน ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาการบัญชี 1 เวลาเรียนแต่ละครั้งต่อเนื่องกันนานเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจอย่างต่อเนื่องและเนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป ส่วนข้อที่เหลือเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ (N = 447)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้เรียน			
1. ผู้เรียนไม่เข้าใจลำดับขั้นตอนของงานบัญชี ไม่เข้าใจการวิเคราะห์รายการค้า จึงไม่สามารถบันทึกบัญชีได้	3.67	1.00	มาก
2. ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนน้อย เช่น ไม่ทำแบบฝึกหัด	3.42	1.04	ปานกลาง
3. ผู้เรียนเข้าเรียนบ่อยครั้ง จึงทำให้เนื้อหาวิชา ที่เรียนไม่ต่อเนื่องกัน	2.92	1.27	ปานกลาง
4. ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการบันทึกบัญชี แต่ก็ไม่กล้าซักถามผู้สอนในขณะที่เรียน	3.80	1.06	มาก
5. ผู้เรียนไม่กล้ามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน	3.77	1.05	มาก
6. ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภท จึงจัดทำบัญชีไม่ถูกต้อง	3.47	1.06	ปานกลาง
7. ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องการปรับปรุงบัญชี จึงไม่สามารถบันทึกรายการได้อย่างถูกต้อง	3.70	0.96	มาก
8. บางครั้งผู้เรียนลอกการบ้านเพื่อน เพื่อให้มีงานส่งทันตามกำหนด โดยไม่ค่อยเข้าใจในแบบฝึกหัดนั้น	3.89	1.06	มาก
9. ผู้เรียนไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนและชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียน	3.25	1.07	ปานกลาง
10. จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป จึงทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจและไม่ตั้งใจเรียน	3.45	1.06	ปานกลาง
รวม	3.53	0.69	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านผู้เรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมากคือ บางครั้งผู้เรียนลอกการบ้านเพื่อนเพื่อให้มีงานส่งทันตามกำหนดโดยไม่มี ความเข้าใจในแบบฝึกหัดนั้น ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการบันทึกบัญชี แต่ก็ไม่กล้าซักถามผู้สอนในขณะที่เรียน ผู้เรียนไม่กล้ามาพบผู้สอนนอกเวลา ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่อง การปรับปรุงบัญชี จึงไม่สามารถบันทึกรายการได้อย่างถูกต้อง และผู้เรียนไม่เข้าใจลำดับขั้นตอนของงานบัญชี ไม่เข้าใจการวิเคราะห์รายการค้า จึงไม่สามารถบันทึกบัญชีได้ ส่วนข้อที่เหลือเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านผู้สอนและวิธีการสอนโดยรวมและรายข้อ (N = 447)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้สอนและวิธีการสอน			
1. ผู้สอนไม่ค่อยเป็นกันเองกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าซักถาม ทั้งในระหว่างเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน	3.51	0.97	มาก
2. ผู้สอนมีเวลาน้อยในการเตรียมการสอน	3.13	0.93	ปานกลาง
3. ผู้สอนไม่ค่อยกระตือรือร้นต่อการสอน	2.96	1.00	ปานกลาง
4. บางครั้งผู้สอนเข้มงวดกับผู้เรียนมากเกินไป	3.39	0.96	ปานกลาง
5. ผู้สอนไม่สามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้	3.35	1.07	ปานกลาง
6. ผู้สอนไม่ค่อยเอาใจใส่ผู้เรียน ไม่ค่อยเสียสละเวลาให้กับผู้เรียน	2.94	1.02	ปานกลาง
7. ผู้สอนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ เข้าสอนไม่ค่อยตรงตามเวลา	2.77	1.08	ปานกลาง
8. ผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาบัญชีค่อนข้างน้อย	2.50	0.95	น้อย
9. ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน	3.53	1.00	มาก
10. ผู้สอนยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน	2.88	0.96	ปานกลาง
11. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามในระหว่างที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยไป	2.98	0.91	ปานกลาง
รวม	3.09	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านผู้สอนและวิธีการสอน โดยรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไปทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน ผู้สอนไม่ค่อยเป็นกันเองกับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนไม่กล้าซักถามทั้งในระหว่างเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยคือ ผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาบัญชีค่อนข้างน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ (N = 447)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. สื่อและอุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ทันสมัย	3.12	0.98	ปานกลาง
2. คุณภาพของสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับระดับชั้นและวุฒิภาวะของผู้เรียน	3.03	0.85	ปานกลาง
3. การเลือกใช้สื่อไม่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาการบัญชี	3.00	0.83	ปานกลาง
4. โรงอาหารคับแคบเกินไป ไม่เพียงพอสำหรับจำนวนนักศึกษา	3.91	1.07	มาก
5. ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ไม่พร้อมและไม่เหมาะสมกับการเรียนวิชาการบัญชี	3.34	0.95	ปานกลาง
6. สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเหมาะสมกับจำนวน นักศึกษา	3.37	0.95	ปานกลาง
7. สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเหมาะสมต่อการใช้อุปกรณ์การสอน	3.19	0.93	ปานกลาง
8. ห้องสมุดมีเอกสารตำราเกี่ยวกับการบัญชีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา	3.18	0.93	ปานกลาง
9. สถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษามีน้อยเกินไป	3.83	1.05	มาก
10. พื้นที่ภายในหอสมุดมีความคับแคบเกินไป ที่นั่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าน้อยเกินไป	3.46	0.94	ปานกลาง
11. สถานที่และสภาพแวดล้อมภายในสถาบันไม่ร่มรื่นและไม่เอื้ออำนวยต่อการนั่งทบทวนบทเรียนและการนั่งทำการบ้าน	3.50	1.01	ปานกลาง
รวม	3.36	0.59	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนในระดับมากที่สุดคือ โรงอาหารคับแคบเกินไป ไม่เพียงพอสำหรับจำนวนนักศึกษา และสถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษามีน้อยเกินไป ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ (N = 447)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวัดผลและการประเมินผล			
1. ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลยากเกินไป	3.64	0.82	มาก
2. จำนวนข้อทดสอบมีมากแต่ให้เวลาในการทำข้อทดสอบน้อยเกินไป	4.04	0.94	มาก
3. ผู้สอนมิได้ทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.32	0.82	ปานกลาง
4. ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดผลไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาการบัญชี 1	2.72	0.87	ปานกลาง
5. เกณฑ์ในการพิจารณาการวัดและประเมินผล กำหนดไว้สูงเกินไป	3.51	0.86	มาก
6. การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้สอนไม่ค่อยยุติธรรม	2.94	1.03	ปานกลาง
7. มีการประเมินผลการเรียนบ่อยครั้งเกินไป	2.75	0.81	ปานกลาง
8. ผู้สอนไม่ค่อยอธิบายข้อบกพร่องของนักศึกษาทุกครั้งที่มีการทดสอบให้ผู้เรียนทราบ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข	3.49	0.96	ปานกลาง
9. การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อาชีพบัญชี	2.96	0.87	ปานกลาง
10. ผู้สอนไม่มีเวลาตรวจและไม่มีเวลาเฉลยแบบฝึกหัด ทำให้ผู้เรียนไม่ทราบว่าทำถูกต้องหรือไม่	3.66	1.07	มาก
รวม	3.30	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนในระดับมากที่สุดคือ จำนวนข้อทดสอบมีมากแต่ให้เวลาในการทำข้อทดสอบน้อยเกินไป ผู้สอนไม่มีเวลาตรวจและไม่มีเวลาเฉลยแบบฝึกหัด ทำให้ผู้เรียนไม่ทราบว่าทำถูกต้องหรือไม่ ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลยากเกินไป และเกณฑ์ในการพิจารณาการวัดและประเมินผลกำหนดไว้สูงเกินไป ส่วนข้อที่เหลือเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและการประเมินผล รวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษาเดิมและแขนงวิชาและภาคการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 8 – 14

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ

ปัญหาการเรียน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร	3.368	0.575	3.325	0.484	0.751
2. ด้านผู้เรียน	3.582	0.620	3.514	0.719	1.003
3. ด้านผู้สอนและวิธีการสอน	3.090	0.676	3.088	0.637	0.029
4. ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.371	0.568	3.353	0.604	0.305
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.271	0.524	3.316	0.515	0.824
รวม	3.332	0.439	3.315	0.414	0.429

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้าน และรวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิกการศึกษาเดิม

ปัญหาการเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ 6		ประกาศนียบัตรวิชาชีพ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร	3.360	0.490	3.267	0.568	1.678
2. ด้านผู้เรียน	3.559	0.686	3.457	0.707	1.345
3. ด้านผู้สอนและวิธีการสอน	3.078	0.651	3.120	0.638	0.591
4. ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.369	0.606	3.324	0.554	0.689
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.300	0.514	3.313	0.527	0.228
รวม	3.3289	0.418	3.293	0.431	0.775

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาที่มีวุฒิกการศึกษาเดิม มัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามแขนงวิชา

ปัญหาการเรียน	บริหารทรัพยากรมนุษย์ (N = 70)			การบัญชี (N = 98)			การเงินการธนาคาร (N = 78)			การตลาด (N = 101)			คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (N = 100)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	3.33	0.47	ปานกลาง	3.33	0.54	ปานกลาง	3.18	0.48	ปานกลาง	3.37	0.46	ปานกลาง	3.42	0.54	ปานกลาง
2. ด้านผู้เรียน	3.74	0.54	มาก	3.62	0.69	มาก	3.47	0.70	ปานกลาง	3.50	0.68	ปานกลาง	3.37	0.73	ปานกลาง
3. ด้านผู้สอนและวิธีการสอน	3.07	0.55	ปานกลาง	3.05	0.66	ปานกลาง	3.18	0.72	ปานกลาง	3.11	0.63	ปานกลาง	3.02	0.64	ปานกลาง
4. ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.32	0.58	ปานกลาง	3.47	0.59	ปานกลาง	3.32	0.59	ปานกลาง	3.30	0.51	ปานกลาง	3.34	0.65	ปานกลาง
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.24	0.47	ปานกลาง	3.37	0.54	ปานกลาง	3.27	0.55	ปานกลาง	3.31	0.44	ปานกลาง	3.29	0.55	ปานกลาง
รวม	3.33	0.34	ปานกลาง	3.36	0.44	ปานกลาง	3.28	0.47	ปานกลาง	3.31	0.38	ปานกลาง	3.28	0.43	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินการธนาคาร การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนวิชา การบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ และแขนงวิชาการบัญชี มีปัญหาการเรียน ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาที่มีแขนงวิชาแตกต่างกัน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	2.664	.666	2.582*
	ภายในกลุ่ม	442	114.000	.258	
	รวม	446	116.664		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4	6.831	1.708	3.648**
	ภายในกลุ่ม	442	206.942	.468	
	รวม	446	213.773		
3. ด้านผู้สอนและวิธีการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.377	.344	.820
	ภายในกลุ่ม	442	185.562	.420	
	รวม	446	186.939		
4. ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	1.876	.469	1.338
	ภายในกลุ่ม	442	154.953	.351	
	รวม	446	156.829		
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	.894	.224	.835
	ภายในกลุ่ม	442	118.332	.268	
	รวม	446	119.226		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.473	.118	.666
	ภายในกลุ่ม	442	78.511	.178	
	รวม	446	78.984		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ นักศึกษามีปัญหาในการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมด้านหลักสูตรและด้านผู้เรียน แตกต่างกันในรายคู่ใดบ้าง จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตารางที่ 12 - 13

ตาราง 12 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านหลักสูตร เป็นรายคู่ จำแนกตามแขนงวิชา

แขนงวิชา	ค่าเฉลี่ย	การเงิน การธนาคาร	บริหารทรัพยากร มนุษย์	การบัญชี	การตลาด	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
ด้านหลักสูตร		3.183	3.337	3.338	3.373	3.420
การเงินการธนาคาร	3.183	-	0.154	0.155	0.190	0.237*
บริหารทรัพยากรมนุษย์	3.337	-	-	0.061	0.036	0.083
การบัญชี	3.338	-	-	-	0.355	0.082
การตลาด	3.373	-	-	-	-	0.047
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.420	-	-	-	-	-

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาการเงินการธนาคาร และแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 มากกว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาการเงินการธนาคาร ส่วนคู่อื่น ๆ มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านผู้เรียนเป็นรายคู่ จำแนกตามแขนงวิชา

แขนงวิชา	ค่าเฉลี่ย	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	การเงิน การธนาคาร	การตลาด	การบัญชี	บริหารทรัพยากร มนุษย์
ด้านผู้เรียน		3.375	3.471	3.504	3.625	3.744
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.375	-	0.096	0.129	0.250	0.369**
การเงินการธนาคาร	3.471	-	-	0.035	0.154	0.274
การตลาด	3.504	-	-	-	0.121	0.240
การบัญชี	3.625	-	-	-	-	0.120
บริหารทรัพยากรมนุษย์	3.744	-	-	-	-	-

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์และแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 สูงกว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ส่วนคู่อื่น ๆ มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษารายด้านและรวมทุกด้าน
จำแนกตามภาคการศึกษา

ปัญหาการเรียน	ภาคปกติ		ภาคสมทบ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร	3.374	0.486	3.303	0.532	1.474
2. ด้านผู้เรียน	3.557	0.710	3.512	0.676	0.693
3. ด้านผู้สอนและวิธีการสอน	3.052	0.603	3.121	0.686	1.134
4. ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.426	0.565	3.295	0.613	2.340
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.317	0.506	3.290	0.528	0.545
รวม	3.341	0.377	3.301	0.457	

จากตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาที่เรียนภาคการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติและภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ใน 5 ด้าน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา แขนงวิชา และภาคการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการพิจารณาวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ และภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา แขนงวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินการธนาคาร การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 979 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติและภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ แขนงวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินการธนาคาร การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ด้วยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่ มอแกน (Krejcie และ Morgan) ที่ระดับความคาดเคลื่อนที่ 0.05 เปอร์เซนต์ จากจำนวนประชากรทั้งหมด 979 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้แขนงวิชาเป็นระดับชั้นในการสุ่ม และนำมาสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 447 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ศึกษาปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ เพศ วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น แขนงวิชา และภาคการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ รวม 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
3	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
1	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ภาคสมทบ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือรับรองไปแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการทำค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) ของคะแนนในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ วุฒิการศึกษาเดิม และภาคการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า t (t-test)

4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา จำแนกตามแขนงวิชา เป็นการทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา รวม 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผล และประเมินผล มีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านหลักสูตร พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมาก คือ จำนวน เนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป จึงทำให้มีเวลาฝึกปฏิบัติน้อย

1.2 ด้านผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากคือ บางครั้งผู้เรียนลอกการบ้านเพื่อนเพื่อให้มีงานส่งทันตามกำหนด โดยไม่มีความเข้าใจในแบบฝึกหัดนั้น

1.3 ด้านผู้สอนและวิธีการสอน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 วิธีการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนในระดับมาก คือ ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน ส่วนข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อย คือ ผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาบัญชีค่อนข้างน้อย

1.4 ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนในระดับมากคือ โรงอาหารคับแคบเกินไป ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

1.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผล พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ จำนวนข้อทดสอบมีมากแต่ให้เวลาในการทำข้อทดสอบน้อยเกินไป

2. การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น และภาคการศึกษา พบว่า

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น ม. 6 และ ปวช. มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านผู้เรียนนักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ นักศึกษามีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาการเงินการธนาคารและแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาการเงิน การธนาคาร ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านผู้เรียน นักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์และแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ด้าน ผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 สูงกว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.4 นักศึกษาที่มีภาคการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาค ปกติ และภาคสมทบ สาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร นักศึกษามีปัญหาในการเรียนในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ จำนวนเนื้อหาวิชามีมากเกินไปจึงทำให้มีเวลาฝึกปฏิบัติน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 60-62) ที่พบว่าปัญหาในการเรียนวิชาชีพคือผู้เรียนฝึกปฏิบัติน้อยไป ข้อที่เป็นปัญหารองลงมาคือ เนื้อหาวิชามีมากเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลาในการเรียน เวลาเรียนในแต่ละครั้งต่อเนื่องกันนานเกินไปทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจอย่างต่อเนื่องและผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียน ซึ่งปัญหาในแต่ละข้อนั้นนับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเรียนของนักศึกษา เพราะในการเรียนวิชาบัญชีนั้นถ้าผู้เรียนไม่ได้ฝึกทำแบบฝึกหัดก็จะทำให้ไม่เข้าใจและไม่สามารถจัดทำบัญชีได้ และ

เนื่องจากหลักสูตรเนื้อหาวิชาการบัญชี 1 เป็นเรื่องต่อเนื่องกันและเป็นหลักสูตรที่เป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาบัญชีในหลักสูตรที่สูงขึ้น ดังนั้นถ้านักศึกษาไม่เข้าใจในหลักพื้นฐานของการบันทึกบัญชีแล้วก็ไม่สามารถที่จะเข้าใจในหลักสูตรที่สูงขึ้นไปได้ และเนื่องจากเนื้อหาของหลักสูตรมีมากเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลาในการเรียนในแต่ละครั้ง เมื่อเนื้อหาหลักสูตรมีมากผู้สอนก็จำเป็นจะต้องสอนให้ทันตามหลักสูตรนั้น ดังนั้นเวลาในการเรียนในแต่ละครั้งจึงอาจจะต่อเนื่องกันนานเกินไป ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดและเบื่อหน่ายต่อการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับวีวรรณ บรรพศิริ (2527 : 19) และนิรมล แจ่มจำรัส (2526 : 84) ซึ่งได้ศึกษารวบรวมปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์คือ เนื้อหามากเกินไปไม่สมดุลกับเวลาเรียนจนทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมและสอบได้ทันตามหลักสูตรที่กำหนด

1.2 ด้านผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาในการเรียนในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่เป็นปัญหาสูงสุด คือ ผู้เรียนลอกการบ้านเพื่อนเพื่อให้มีงานส่งทันตามกำหนดโดยไม่เข้าใจในแบบฝึกหัดนั้น รองลงมาคือผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการบันทึกบัญชีแต่ก็ไม่กล้าซักถามผู้สอนในขณะที่เรียน และผู้เรียนไม่กล้ามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน เนื่องจากวิชาบัญชีเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่งผู้เรียนต้องลงมือฝึกปฏิบัติโดยการทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ถ้าไม่ฝึกทำด้วยตนเองจะทำให้ไม่เข้าใจ ไม่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี และไม่เกิดความชำนาญในการบันทึกบัญชีก็จะเป็นปัญหาการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 60-62) ที่ได้ศึกษาปัญหาความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางด้าน การเรียนการสอนแผนกช่างเครื่องยนต์ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีในโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าปัญหาในการเรียนวิชาชีพคือผู้เรียนฝึกภาคปฏิบัติน้อยไป ควรจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในขณะที่เรียนอยู่ถ้าไม่เข้าใจหลักในการบันทึกบัญชี นักศึกษาก็จะต้องหาเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน เพื่อที่จะซักถามและทำความเข้าใจกับบทเรียนให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตชา นิลดำ (2542 : 60) ที่พบว่าผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียนจึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนได้

1.3 ด้านผู้สอนและวิธีการสอน นักศึกษามีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาบัญชีมาค่อนข้างมาก และมีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้า พูดเสียงดัง ฟังชัด มีความรับผิดชอบในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอัปสร มีสิงห์ (2534 : 55) ที่กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนว่า ครูผู้สอนควรมีข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ สามารถชี้แนะสิ่งที่เหมาะสมแก่นักเรียนได้ ถาวร สารวิทย์ (ม.ป.ป. : 89 - 90) กล่าวว่า ครูผู้สอนวิชาชีพธุรกิจควรมีความรู้ความสามารถในการสอน ความสามารถในการสอนของครูธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ครูทุกคนจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดทักษะและความชำนาญ รวมทั้งต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองด้วย และดิงที่ สุวัฒน์ วรานุสาสน์ (2536 : 78) กล่าวว่าเทคนิคและวิธีสอนเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่พึงจัดให้กับนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายของการศึกษากลายเป็นความจริงขึ้นมา เปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์กับผลให้ต่อเนื่องกัน ผู้สอนจะต้องให้ความรักและเอาใจใส่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้สอนและกล้าที่จะซักถามข้อสงสัยในขณะที่เรียนและนอกห้องเรียนได้ ผู้สอนจะต้องบรรยายให้ชัดเจนและไม่เร็วเกินไปเพราะจะทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน

1.4 ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหามากคือ โรงอาหารคับแคบเกินไป และมี

สถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษาน้อยไป โรงอาหารเป็นแหล่งศูนย์รวมของนักศึกษาจุดหนึ่ง เนื่องจากสถาบันมีนักศึกษาทั้งภาคปกติ ภาคสมทบ และภาค กศ.บป. เป็นจำนวนมาก แต่โรงอาหารมีเพียง 3 แห่ง ซึ่งถ้านักศึกษาเข้ามาใช้บริการพร้อม ๆ กัน ที่นั่งในโรงอาหารก็ไม่สามารถที่จะรองรับนักศึกษาจำนวนมากได้เพียงพอ จึงเกิดปัญหาในการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิสมัย บัววูไร (2542 : 93) ที่ศึกษาปัญหาของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่านักศึกษามีปัญหาในด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกสูงสุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนัส ศรีกัลยา (2533 : 71) ที่พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสูงสุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รตนา รุจิรกุล (2537 : 6 – 107) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาสหวิทยาลัยอีสานใต้ มีปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการอื่น ๆ ของวิทยาลัย คือ ปัญหาห้องน้ำไม่สะอาดและความไม่พร้อมของอาคารสถานที่

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาในระดับมากคือ ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลยากเกินไป จำนวนข้อทดสอบมีมากแต่ให้เวลาในการทำข้อทดสอบน้อยเกินไป ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน ผลการสอบของนักศึกษาจะเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นผู้สอนวิชาการบัญชีจึงมีความต้องการที่จะให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในระดับหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อที่นักศึกษาจะได้นำความรู้ความสามารถจากการเรียนนี้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 72) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการสอนของอาจารย์ด้านการวัดผลและประเมินผล คือความสามารถในการสร้างข้อสอบมาตรฐานและการสร้างธนาคารข้อสอบ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติศักดิ์ สมุทธารักษ์ (2536 : 204) ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูช่างอุตสาหกรรมที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัย พบว่า ครูช่างอุตสาหกรรมมีปัญหาด้านวิธีการวัดผลและประเมินผล คือการสร้างข้อสอบมาตรฐานและธนาคารข้อสอบ

2. การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยจำแนกตามเพศ วุฒิก่อนศึกษาเดิม แขนงวิชาและภาคการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีปัญหาการเรียนในรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่จะเข้ามาเรียนในสถาบันได้นั้น จะต้องสอบให้ผ่านเกณฑ์ในการทดสอบความรู้ความสามารถของสถาบันที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานเสียก่อน และอีกทั้งตัวนักศึกษาเองมีความสนใจและตั้งใจที่จะศึกษาในโปรแกรมนี้ จึงมีความพยายามและตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อที่จะได้นำวิชาความรู้และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาเล่าเรียนนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิตตพานิลดา (2542 : 64) ที่พบว่า ปัญหาการเรียนของนิสิตที่มีเพศต่างกันมีปัญหาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน พบว่ามีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 1 นั้นอาจารย์ผู้สอนจะทำการสอนโดยเริ่มสอนตั้งแต่พื้นฐานเบื้องต้นตามขั้นตอนของการจัดทำบัญชี นักศึกษาทุกคนทั้งที่เคยมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องของการบัญชีมาก่อน และผู้ที่ไม่เคยมีพื้นฐานความรู้มาก่อน ก็จะต้องเริ่มต้นเรียนใหม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงทำให้ผู้ที่ไม่เคยเรียนมาก่อนก็สามารถที่จะเข้าใจและเรียนรู้ได้ทันกับผู้ที่เคยเรียนมาก่อนได้ จึงมีผลทำให้ปัญหาในการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาต่างกัน พบว่าปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการเรียนด้านหลักสูตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาการเงินการธนาคาร กับแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีปัญหาการเรียนต่างกัน โดยนักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาการเงินการธนาคาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ อาจจะไม่ชอบวิชาการคำนวณ ไม่ชอบอะไรที่เป็นทฤษฎีที่แน่นอนตายตัว ไม่ชอบการบันทึกบัญชี จึงมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาแขนงวิชาการเงิน ซึ่งจะชอบคิดชอบที่จะค้นคว้าหาความรู้จากทฤษฎีและความรู้ใหม่ ๆ และจะตื่นตัวอยู่ตลอดเวลากับข่าวสารทางด้านการเงินการบัญชี และพบว่านักศึกษาที่เรียนแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ กับแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีปัญหาในการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาแขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาแขนงวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นผู้ที่ชอบการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ชอบการบริหารจัดการด้านบุคคล ชอบที่จะคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาการบริหารทรัพยากรบุคคลมากกว่าการคำนวณตัวเลขและการบันทึกบัญชีตามหลักการที่แน่นอนตายตัว จึงมีปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 มากกว่าแขนงคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาที่มีภาคการศึกษาต่างกัน พบว่า มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาภาคปกติและภาคสมทบต่างอยู่ในวัยเดียวกัน ดังนั้น ระดับสติปัญญาและความจำจึงไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่านักศึกษาที่เรียนในภาคปกติจะเป็นผู้ที่มีผลการเรียนเดิมดีกว่า สามารถผ่านการสอบคัดเลือกโดยได้คะแนนสูงกว่า แต่เมื่อเข้ามาเรียนแล้วนักศึกษาภาคสมทบก็อาจจะมีความสามารถในการปรับตัว ขยันขึ้น ตั้งใจเรียนมากขึ้น และอีกทั้งมีเวลาในการทบทวนการเรียนและทำการบ้านมากกว่า จึงทำให้สามารถปรับตัวได้ จึงมีปัญหาในการเรียนไม่แตกต่างจากนักศึกษาภาคปกติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาด้านหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ จำนวนเนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไปจึงทำให้มีเวลาในการฝึกปฏิบัติน้อย ผู้วิจัยเสนอว่าสถาบันควรได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจำนวนเนื้อหาวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรวิชาการบัญชี 1 ให้เหมาะสมกับเวลาที่นักศึกษาจะได้เรียนตลอดภาคเรียนนั้น เนื่องจากว่าถ้าในหลักสูตรบรรจุเนื้อหาวิชาไว้มากเกินไป ผู้สอนก็จะต้องสอนให้ได้ครบตามเนื้อหาในหลักสูตรนั้น ดังนั้นเวลา

ที่จะให้นักศึกษาได้ฝึกทำแบบฝึกหัดในห้องเรียนจึงมีน้อย เมื่อนักศึกษาต้องกลับไปฝึกทำแบบฝึกหัดเองที่บ้าน ก็อาจจะไม่เข้าใจและไม่สามารถทำได้ จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนได้

2. จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นผู้เรียน พบว่ามีปัญหาการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ ผู้เรียนลอกการบ้าน เพื่อนเพื่อให้มีงานส่งทันตามกำหนดโดยไม่มีสมาธิในแบบฝึกหัดนั้น ผู้วิจัยเสนอว่า สถาบันควรจัดให้มีการเพิ่มชั่วโมงเรียนให้กับนักศึกษาสำหรับการสอนทำแบบฝึกหัดเท่านั้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งชมรมที่ช่วยน้องหรือเพื่อนช่วยเพื่อนขึ้นมา โดยให้รุ่นพี่หรือเพื่อน ๆ ที่มีความรู้ความสามารถในการเรียนวิชาการบัญชี 1 และสามารถถ่ายทอดได้เป็นอย่างดีช่วยติวหรือช่วยสอนการทำแบบฝึกหัดให้รุ่นน้องเพื่อช่วยลดปัญหาในการลอกการบ้านเพื่อนของนักศึกษาลงได้ เพราะการเรียนวิชาการบัญชีนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งก็คือการทำแบบฝึกหัด ถ้านักศึกษาไม่ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนได้

3. จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นผู้สอนและวิธีการสอน พบว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน ผู้วิจัยเสนอว่าสถาบันควรจัดให้มีการประเมินผู้สอนในทุกรายวิชาสำหรับผู้สอนทุกท่านและแจ้งผลการประเมินนั้นให้ผู้สอนทราบ เพื่อที่ว่าคุณสอนจะได้ทราบว่าการสอนของตนเป็นอย่างไร มีปัญหาการสอนในเรื่องในบ้าง เพื่อที่จะได้นำผลนั้นไปใช้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการสอนของตนได้ สถาบันควรจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมผู้สอนให้มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้นำมาใช้ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสถาบันได้มีการปรับปรุงห้องเรียน ปรับปรุงหอสมุด โดยติดตั้งอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องปรับอากาศให้สำหรับห้องเรียนทุกห้อง และจัดซื้อตำราเรียน และหนังสืออ่านประกอบการเรียนมาให้บริการแก่นักศึกษาไว้อย่างพอเพียง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากคือ โรงอาหารคับแคบไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และสถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษา มีน้อย ดังนั้น สถาบันควรจะได้พิจารณาจัดหาสถานที่จำหน่ายอาหารให้กับนักศึกษาเพิ่มขึ้น และควรจัดสถานที่สำหรับการนั่งพักผ่อนของนักศึกษาให้มีเพิ่มมากขึ้น

5. จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาชั้นการวัดผลและประเมินผล พบว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ จำนวนข้อทดสอบ มีมากแต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป ดังนั้นสถาบันควรจะได้มีการพิจารณาในเรื่องจำนวนเวลาที่ใช้สำหรับการทำข้อสอบของนักศึกษา ซึ่งเดิมทางสถาบันกำหนดไว้ว่าให้นักศึกษามีเวลาในการทำข้อสอบ 1.30 ชั่วโมง ซึ่งถ้าพิจารณาในเรื่องของการทดสอบความรู้วิชาการบัญชีแล้ว จำนวนชั่วโมงที่สถาบันกำหนดไว้นี้ถือว่าน้อยเกินไป เพราะการวัดผลวิชาการบัญชี ถ้าจำนวนข้อสอบน้อยเกินไป ก็อาจจะไม่สามารถวัดผลการเรียนของนักศึกษาได้ครอบคลุมทุก ๆ เรื่องตามหลักสูตรได้ ดังนั้นสถาบันควรจะได้มีการพิจารณาทบทวนในเรื่องการกำหนดเวลาในการทำข้อทดสอบของนักศึกษาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมต่อหลักสูตรในการเรียนต่อไป

จะเห็นได้ว่าปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักเรียนนั้น มีสาเหตุมาจากการที่มีจำนวนเนื้อหาวิชาซึ่งมีมากเกินไป มีผลทำให้ผู้สอนต้องเร่งสอนให้ทันตามหลักสูตร จึงมีเวลาที่จะเฉลยแบบฝึกหัดได้น้อยลง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจในบทเรียน ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนของนักศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นทางหนึ่งในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยจึงขอเสนอว่าสถาบันควรจะพิจารณาบททวนถึงเนื้อหาหลักสูตรวิชาบัญชี 1 เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาสำหรับการสอนในแต่ละภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อที่สถาบันจะได้ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชี และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาในการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ เพื่อจะได้กลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษามาด กศ.บป. ในสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์
3. ควรมีการศึกษาปัญหาในการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาการบัญชีในสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็ดวอร์ดส์โปรดักส์ จำกัด. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2522). "การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา", ใน *เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- คู่มือนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (2543). *หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โปรแกรมวิชาชีพบริหารธุรกิจ*. ปีการศึกษา 2543 - 2544, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เครือวัลย์ ล้อมอภิชาติ. (2531). *หลักและเทคนิคการฝึกอบรมและการพัฒนาแนวทางการวางแผนเขียนโครงการและการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ : สยามศิลป์การพิมพ์.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). *ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์บุรี วิชัยบัทคะ. (2536). *ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ. (2519). *การสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา*. 3(39) : 39.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เต็มศักดิ์ กฤษณามระ และ วิไล วีระปรียะ. (2520). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองทิพย์ วรณพัฒน์ และคณะ. (2520). *หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ*. อุตรธานี : โรงพิมพ์ไทยสามัคคี.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2527). *จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรแนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธำรง บังศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นฤมล วัชรกร, อรทัย รัตนานนท์. (2544). *การบัญชี 1*. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- นภาพร ธนวัฒน์. (2536). *ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพพระยะสันในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง อภิรติกุล. (2533). *วิธีการสอนวิชาการบัญชี*. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (ม.ป.ป.) *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : สหวิริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- พงศ์ หรดาล. (2532). *การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร.
- พิพัฒน์ วิเชียรสวรรณ. (2543). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : เดอะบุ๊กส์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2524). *หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- ภิญโญ สาธร. (2526). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศ.ส. การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2543). *เอกสารการสอนชุดหลักการบัญชี*.
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานิดา อุษชิน. (2525). "ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ," *เอกสารประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ*.
กระทรวงศึกษาธิการ.
- เมธากุล เกียรติกระจ่าง. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 6. หน้า 79.
- เมธี บิลันธนานนท์. (2531). *การบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.
- ยุพิน พิพิธกุล. (2523). *การเรียนการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์.
- รุจิรี ภูสาระ. (2531). "ปัญหาการเรียนในระดับอุดมศึกษาและแนวทางแก้ไข" ใน *โครงการสัมมนาทางวิชาการ*.
ศูนย์เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). *ปฏิบัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- รัชต์ธานี ชัชวาลย์ปรีชา. (2523). *ปัญหาการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
ในกรุงเทพฯ*.
- รัตนา ประเสริฐศรี. (2543). *ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา
การบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ละเมียด ลี้มอักษร. (2516). *วิชาครุตอน 2*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.
- ลำพอง บุญช่วย. (2524). *การสอนเชิงระบบ*. นนทบุรี : ศิริชัยการพิมพ์.
- วิชัย ตันศิริ. (2542, ธันวาคม - 2543, มกราคม). *พระราชบัญญัติการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาไทย*.
ข้าราชการครู ปีที่ 20.
- วัลลภา เทพหัสติน ณ อรุण्या. (2530). *งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). "พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร". ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- สมจิตร์ ยิงยงดำรงฤทธิ์. (2540). *การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรระยะสั้นแผนก
วิชาเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
กรมศาสนา.
- สมศักดิ์ สรสินธุ์. (2540). *ปัญหาของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป
ตามหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยทวารวดี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สามัญศึกษา, กรม. (2522). *คู่มือประเมินผล*. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.

- ลาโรซ บัวศรี. (ม.ป.พ.) "หน้าที่และจรรยาครู," ใน *สรุปผลการสัมมนาอาจารย์ใหม่*.
- ลีปปนนท์ เกตุทัต. (2528). *พลังการศึกษาต่อการพัฒนาประเทศ : ทศนะจากนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ สังข์อ่อง. (2526). *สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุมานิน รุ่งเรืองธรรม. (2526). *กรมวิธีสอน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- สุมิตร คุณานุกร. (2518). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุรินทร์ สรศิริ. (2523, มิถุนายน). "หลักการศึกษาน," *มิตรครู*, 22(12) : 37 – 43.
- สุวัฒน์ มุทระเมธา. (2531). "การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ," ใน *โครงการสัมมนาทางวิชาการ*. หน้า 1 ศูนย์เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- สุวัฒน์ วรรณาสาสน์. (2536). *เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการสอนอุตสาหกรรมศึกษา*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรี่แสง. (2517). *หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาเศ.
- โสภณ โสมติ. (2532, มกราคม). "รูปแบบการสอนวิชาชีว", *สารพัฒนาหลักสูตร*. 82 : 39-40. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาเศ.
- เอกศักดิ์ บุตรลับ. (2537). *ครูและการสอน*. เพชรบุรี : คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2518). *การประเมินอาจารย์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรวรรณ วรณสินธุ์. (2540). *ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน*. ปริญญาโท กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- Cornbach, Lee. (1971). *Essentials of Psychological testing*. 3rd ed. New York : Harper & Rom.
- Gibson, J.T. (1976). *Psychology of the classroom*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.,
- Grush. T.E. and Costin Frank. (1975, Winter). "The Student as Consumer of the Teaching Process," *American Education Research Journal*. 12 : 64.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : Mc. GraHill Book Co.,
- Taba, Hilda. *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt, Bace and World.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ผ่องศักดิ์ หมวดสง ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว   โทร. 5726, 5644

ที่   ทม 1012/ 5140

วันที่ 12 กรกฎาคม 2545

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนีย์ จงเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีร์ ลิ้มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัคนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถ่วงปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนีย์ จงเจริญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว   โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ 5175

วันที่ 12 กรกฎาคม 2545

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนีย์ จงเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลี้มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และ อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนีย์ จงเจริญ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษาเดิม

ม. 6

ปวช.

3. แขนงวิชา

บริหารทรัพยากรมนุษย์

การบัญชี

การเงินการธนาคาร

การตลาด

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

4. ภาคการศึกษา

ภาคปกติ

ภาคสมทบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา รวม 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง เป็นปัญหามาก

3 หมายถึง เป็นปัญหปานกลาง

2 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย

1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ด้านหลักสูตร</u> ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาการบัญชี 1					
	2. เนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลา ในการเรียน					
	3. จำนวนเนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป จึงทำให้มี เวลาในการฝึกปฏิบัติน้อย					
	4. เนื้อหาวิชาไม่ทันสมัย ผู้เรียนไม่สามารถที่จะ นำไปคิด วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานได้					
	5. แบบฝึกหัดมีมากเกินไป					
	6. การจัดเรียงลำดับเนื้อหาวิชาสับสน อ่าน ไม่เข้าใจ					
	7. เนื้อหาวิชาการบัญชี 1 ไม่น่าสนใจ ไม่กระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ					
	8. เวลาเรียนแต่ละครั้งต่อเนื่องกัน นานเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจอย่างต่อเนื่อง					
	9. เนื้อหาวิชาการบัญชีมีมากเกินไป					
	10. เนื้อหาวิชาการบัญชีมีไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ เป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาบัญชีในหลักสูตร ที่สูงขึ้นไปได้					
11.	<u>ด้านผู้เรียน</u> ผู้เรียนไม่เข้าใจลำดับขั้นตอนของงานบัญชี ไม่ เข้าใจการวิเคราะห์รายการค้า จึงไม่สามารถ บันทึกบัญชีได้					
	12. ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนน้อย เช่น ไม่ทำแบบฝึกหัด					
	13. ผู้เรียนขาดเรียนบ่อยครั้ง จึงทำให้เนื้อหาวิชา ที่เรียนไม่ต่อเนื่องกัน					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14.	ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการบันทึกบัญชี แต่ก็ ไม่กล้าซักถามผู้สอนในขณะที่เรียน					
15.	ผู้เรียนไม่กล้ามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน					
16.	ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการผ่านรายการจากสมุด รายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภท จึงจัดทำ บัญชีไม่ถูกต้อง					
17.	ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องการปรับปรุงบัญชี จึงไม่ สามารถบันทึกรายการได้อย่างถูกต้อง					
18.	บางครั้งผู้เรียนลอกการบ้านเพื่อน เพื่อให้มีงาน ส่งทันตามกำหนด โดยไม่ค่อยเข้าใจใน แบบฝึกหัดนั้น					
19.	ผู้เรียนไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนและชอบคุย กับเพื่อนในขณะที่เรียน					
20.	จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป จึงทำให้ ผู้เรียนขาดความสนใจและไม่ตั้งใจเรียน					
21.	<u>ด้านผู้สอนและวิธีการสอน</u> ผู้สอนไม่ค่อยเป็นกันเองกับผู้เรียน ทำให้ ผู้เรียนไม่กล้าซักถามทั้งในระหว่างเวลาเรียน และนอกเวลาเรียน					
22.	ผู้สอนมีเวลาน้อยในการเตรียมการสอน					
23.	ผู้สอนไม่ค่อยกระตือรือร้นต่อการสอน					
24.	บางครั้งผู้สอนเข้มงวดกับผู้เรียนมากเกินไป					
25.	ผู้สอนไม่สามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้					
26.	ผู้สอนไม่ค่อยเอาใจใส่ผู้เรียน ไม่ค่อยเสียสละ เวลาให้กับผู้เรียน					
27.	ผู้สอนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ เข้าสอน ไม่ค่อยตรงตามเวลา					
28.	ผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชา บัญชีค่อนข้างน้อย					

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29.	ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน					
30.	ผู้สอนยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน					
31.	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามในระหว่างที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยไป					
	<u>ด้านสื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
32.	สื่อและอุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ทันสมัย					
33.	คุณภาพของสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับระดับชั้นและวุฒิภาวะของผู้เรียน					
34.	การเลือกใช้สื่อไม่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาการบัญชี					
35.	โรงอาหารคับแคบเกินไป ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
36.	ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ไม่พร้อมและไม่เหมาะสมกับการเรียนวิชาการบัญชี					
37.	สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา					
38.	สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเหมาะสมต่อการใช้อุปกรณ์การสอน					
39.	ห้องสมุดมีเอกสารตำราเกี่ยวกับการบัญชีน้อยเกินไปไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา					
40.	สถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษามีน้อยเกินไป					
41.	พื้นที่ภายในหอสมุดมีความคับแคบเกินไป ที่นั่งสำหรับการศึกษาค้นคว้ามีน้อยเกินไป					

ข้อ	ปัญหา	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
42.	สถานที่และสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน ไม่ร่มรื่นและไม่เอื้ออำนวยต่อการนั่งทบทวน บทเรียนและการนั่งทำการบ้าน					
43.	<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u> ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ยากเกินไป					
44.	จำนวนข้อทดสอบมีมากแต่ให้เวลาในการทำ ข้อทดสอบน้อยเกินไป					
45.	ผู้สอนมิได้ทำการวัดผลและประเมินผล การเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
46.	ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดผลไม่ตรงกับเนื้อหา วิชาการบัญชี 1					
47.	เกณฑ์ในการพิจารณาการวัดและประเมินผล กำหนดไว้สูงเกินไป					
48.	การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้สอน ไม่ค่อยยุติธรรม					
49.	มีการประเมินผลการเรียนบ่อยครั้งเกินไป					
50.	ผู้สอนไม่ค่อยอธิบายข้อบกพร่องของนักศึกษา ทุกครั้งที่มีการทดสอบให้ผู้เรียนทราบ เพื่อจะ ได้นำไปปรับปรุงแก้ไข					
51.	การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อาชีพบัญชี					
52.	ผู้สอนไม่มีเวลาตรวจและไม่มีเวลาเฉลย แบบฝึกหัด ทำให้ผู้เรียนไม่ทราบว่าทำถูกต้อง หรือไม่					

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 10121 5449

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนีย์ จงเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนวิชาบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนีย์ จงเจริญ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 6091

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนีย์ จงเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิมไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ จำนวน 447 คน ตอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนีย์ จงเจริญ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ง.

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษา

ลำดับที่	ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1	$\bar{X}$	ค่าตามข้อที่
1.	ผู้สอนยังไม่ค่อยเข้าใจวิธีการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน	6.532	30
2.	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามในระหว่างที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยไป	6.124	31
3.	ผู้สอนมิได้ทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	5.555	45
4.	การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อาชีวศึกษา	5.329	51
5.	ผู้สอนบรรยายเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน	5.273	29
6.	ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลยากเกินไป	5.094	43
7.	เกณฑ์ในการพิจารณาการวัดและประเมินผล กำหนดไว้สูงเกินไป	5.087	47
8.	ข้อทดสอบที่ใช้ในการวัดผลไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาการบัญชี 1	5.014	46
9.	ผู้สอนไม่ค่อยเอาใจใส่ผู้เรียน ไม่ค่อยเสียสละเวลาให้กับผู้เรียน	4.836	26
10.	บางครั้งผู้เรียนลอกการบ้านเพื่อน เพื่อให้มีงานส่งทันตามกำหนดโดยไม่ค่อยเข้าใจในแบบฝึกหัดนั้น	4.823	18
11.	ผู้สอนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบเข้าสอน ไม่ค่อยตรงตามเวลา	4.774	27
12.	จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีมากเกินไป จึงทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจและไม่ตั้งใจเรียน	4.616	20
13.	การจัดเรียงลำดับเนื้อหาวิชาสับสน อ่านไม่เข้าใจ	4.590	6
14.	เนื้อหาวิชาการบัญชีมีมากเกินไป	4.431	9
15.	ผู้เรียนไม่กล้ามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน	4.417	15
16.	ผู้เรียนไม่เข้าใจลำดับขั้นตอนของงานบัญชี ไม่เข้าใจการวิเคราะห์รายการค้า จึงไม่สามารถบันทึกบัญชีได้	4.364	11
17.	ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการบันทึกบัญชี แต่ก็ไม่กล้าซักถามผู้สอนในขณะที่เรียน	4.293	14
18.	เนื้อหาวิชาไม่ทันสมัย ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำไปคิด วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.111	4
19.	ผู้สอนไม่ค่อยกระตือรือร้นต่อการสอน	4.060	23
20.	ผู้สอนไม่ค่อยเป็นกันเองกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าซักถามทั้งในระหว่างเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน	3.992	21
21.	เวลาเรียนแต่ละครั้งต่อเนื่องกัน นานเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจอย่างต่อเนื่อง	3.984	8
22.	คุณภาพของสื่อการสอนไม่เหมาะสมกับระดับชั้นและวุฒิภาวะของผู้เรียน	3.963	33
23.	สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเหมาะสมต่อการใช้อุปกรณ์การสอน	3.950	38
24.	ผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาบัญชีค่อนข้างน้อย	3.855	28

ลำดับที่	ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1	$\bar{X}$	คำถามข้อที่
25.	แบบฝึกหัดมีมากเกินไป	3.834	5
26.	สภาพห้องเรียนไม่ค่อยเหมาะสมกับจำนวน นักศึกษา	3.797	37
27.	เนื้อหาวิชามีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลาในการเรียน	3.732	2
28.	สื่อและอุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ทันสมัย	3.673	32
29.	ผู้เรียนไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนและชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียน	3.664	19
30.	ผู้สอนไม่ค่อยอธิบายข้อบกพร่องของนักศึกษาทุกครั้งที่มีการทดสอบให้ผู้เรียนทราบ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข	3.659	50
31.	มีการประเมินผลการเรียนบ่อยครั้งเกินไป	3.654	49
32.	การเลือกใช้สื่อไม่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาการบัญชี	3.606	34
33.	เนื้อหาวิชาการบัญชี 1 ไม่น่าสนใจ ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	3.577	7
34.	จำนวนเนื้อหาวิชาที่มีมากเกินไป จึงทำให้มีเวลาในการฝึกปฏิบัติน้อย	3.564	3
35.	เนื้อหาวิชาการบัญชีมีไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาบัญชีในหลักสูตรที่สูงขึ้นไปได้	3.539	10
36.	ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องการปรับปรุงบัญชี จึงไม่สามารถบันทึกรายการได้อย่างถูกต้อง	3.518	17
37.	ผู้สอนมีเวลาน้อยในการเตรียมการสอน	3.385	22
38.	ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภท จึงจัดทำบัญชีไม่ถูกต้อง	3.368	16
39.	ห้องสมุดมีเอกสารตำราเกี่ยวกับการบัญชีน้อยเกินไปไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา	3.339	39
40.	ผู้สอนไม่สามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้	3.127	25
41.	ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาการบัญชี 1	2.831	1
42.	พื้นที่ภายในหอสมุดมีความคับแคบเกินไป ที่นั่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าน้อยเกินไป	2.828	41
43.	ผู้สอนไม่มีเวลาตรวจและไม่มีเวลาเฉลยแบบฝึกหัด ทำให้ผู้เรียนไม่ทราบว่าทำถูกต้องหรือไม่	2.769	52
44.	ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนน้อย เช่น ไม่ทำแบบฝึกหัด	2.711	12
45.	ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ไม่พร้อมและไม่เหมาะสมกับการเรียนวิชาการบัญชี	2.657	36
46.	การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้สอนไม่ค่อยยุติธรรม	2.569	48
47.	จำนวนข้อทดสอบมีมากแต่ให้เวลาในการทำข้อทดสอบน้อยเกินไป	2.491	44
48.	โรงอาหารคับแคบเกินไป ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.452	35

ลำดับที่	ปัญหาการเรียนวิชาการบัญชี 1	$\bar{X}$	คำถามข้อที่
49.	สถานที่และสภาพแวดล้อมภายในสถาบันไม่ร่มรื่นและไม่เอื้ออำนวยต่อการนั่งทบทวนบทเรียนและการนั่งทำการบ้าน	2.445	42
50.	สถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษามีน้อยเกินไป	2.335	40
51.	ผู้เรียนขาดเรียนบ่อยครั้ง จึงทำให้เนื้อหาวิชา ที่เรียนไม่ต่อเนื่องกัน	2.092	13
52.	บางครั้งผู้สอนเข้มงวดกับผู้เรียนมากเกินไป	1.893	24

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .961

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นางสาวนีย์ จงเจริญ
วัน / เดือน / ปีเกิด	5 มิถุนายน 2497
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1056 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 3 ถนนจรัญสนิทวงศ์ ตำบลท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2531	ศศ.บ. การจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร